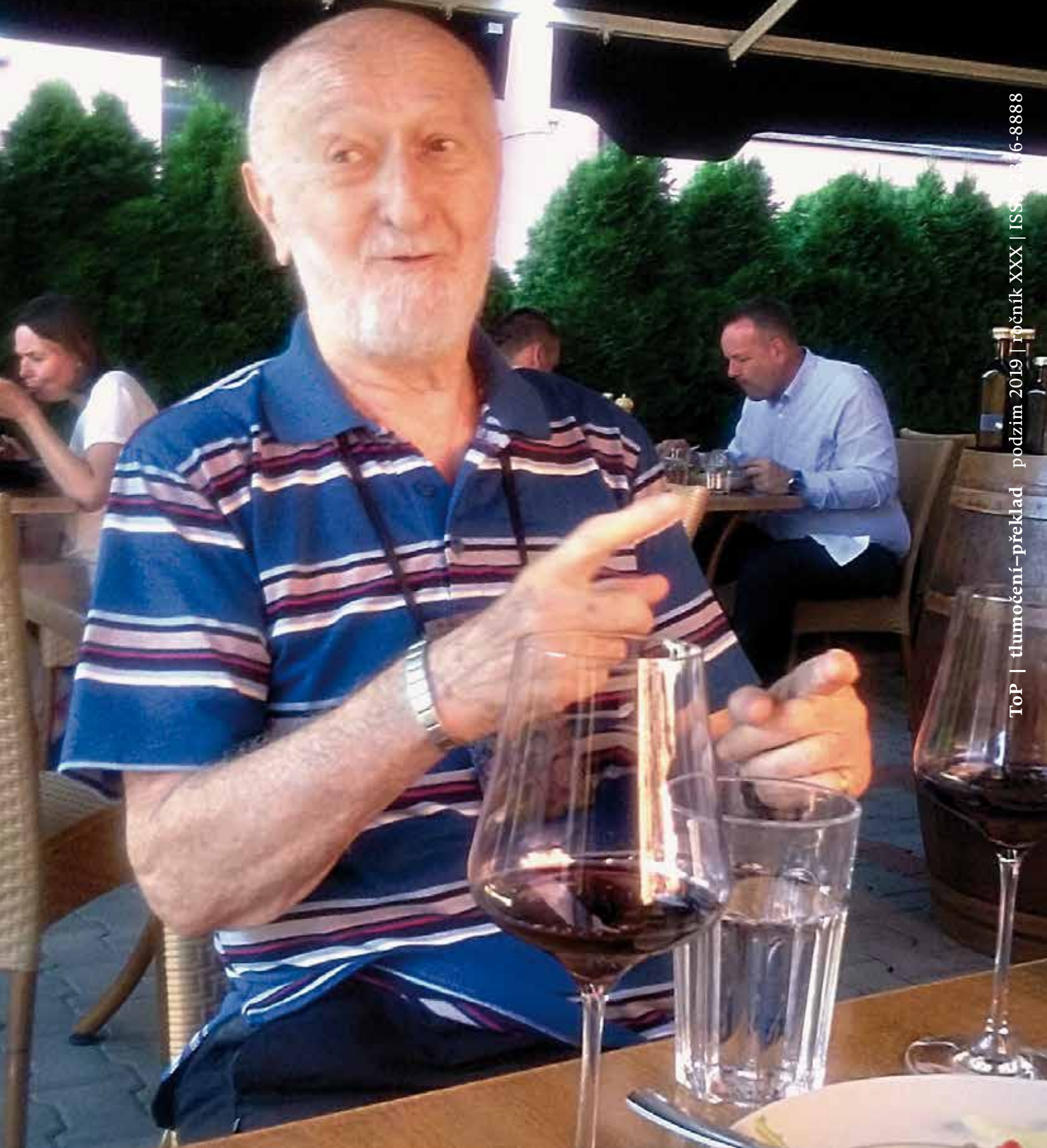

TOP¹³³

„Psát je jednoduché.
Stačí vyškrtat
nesprávná slova.“
Mark Twain

Software Transit NXT vám pomůže používat
jen ta správná slova
ve svých překladech.

- ✓ bezplatná školení
- ✓ měsíční zkušební licence zdarma
- ✓ zvýhodněné časové i trvalé licence

Obsah

Vážení členové výkonného výboru JTP (otevřený dopis)	4
Bouře <i>A. Diabová</i>	4
Společné prohlášení odborné pracovní skupiny tlumočnicků a překladatelů k novelizaci zákona č. 36/1967 Sb.	5
Reňous 80	5
Jeronýmovy dny 2019	6
Termínovka	7
Z translátologické bibliografie <i>I. Čeňková</i>	8
Soutěž Jiřího Levého	9
Z polštiny do lidštiny aneb Soukromý lexikon současné polštiny <i>K. Filgasová</i>	10
Hacknutá čeština <i>T. Hubáčová</i>	11
Jak vznikl Slovník amerikanismů <i>J. Černý</i>	13
25. ročník dabingové ceny	17
Situace českého znakového jazyka – standardizace / kodifikace znakových jazyků <i>N. Dingová</i>	18
Tlumočníci bojují	21
Jak se stát soudním tlumočnickem českého znakového jazyka <i>K. Nezbedová</i>	22
Slovníky stále soutěží	24
Mezinárodní den překladu	24
Vítejte v ČR	25
Patron náš i na Horské Kvildě? <i>P. Kautský</i>	27
Hovno plave po Rusavě <i>M. Uličný</i>	29
Ad: Soutěž o ceny (ToP 132/2019, str. 13)	30
Dále vyšlo (nebo vyjde)... <i>A. Šourková</i>	31
Nový frankofonní slovník	31
XVII medzinárodná konferencia Odborná komunikácia v zjednotenej Európe	32

Vážení členové výkonného výboru JTP,

vážíme si toho, že jste se nás rozhodli přizvat k iniciativě, jejímž cílem je zatraktivnit JTP pro mladé tlumočníky a překladatele. Kromě tlumočení a překládání se každý z nás angažuje v profesní komunitě – píšeme blogy, přednášíme, pořádáme vzdělávací akce, připravujeme budoucí tlumočníky a překladatele. S JTP nás tedy pojí zájem o kulturní a rozvoj překladatelského a tlumočnického prostředí.

Z úvodní schůzky a e-mailové korespondence je však patrné, že mezi námi vládne neporozumění. Proto považujeme za nutné reagovat na naši dosavadní komunikaci tímto dopisem.

V časopise ToP (132 – léto 2019, str. 4) jste krátce po našem setkání publikovali článek „Quo vadis JTP“, v němž jste naše podněty shrnuli jako „záplavu marketingových pouček“. Na schůzce i v dokumentu s hlavními body, který jsme vám po schůzce zaslali, jsme se ale snažili zdůraznit pravý opak – dílčí záležitosti typu grafická podoba webu či komunikace na sítích jsou až druhořadé.

Náš hlavní návrh spočíval v tom, aby JTP využila své ambice omladit členskou základnu a při té příležitosti se zamyslela nad tím, jaké hodnoty zastává, jak chce na překladatelském a tlumočnickém trhu působit, jaké chce mít členy a co pro ně chce dělat. Dle našeho názoru je diskuse nad těmito tématy zcela zásadní.

Naším přáním je, aby JTP byla sebevědomou organizací, která na překladatelském a tlumočnickém trhu působí aktivně, aby členství v JTP bylo známkou kvality, aby v Česku byla profesní autoritou a aby své členy obohacovala a rozvíjela. Podle nás má potenciál takovou organizací být.

Se svými podněty jsme přišli v dobré víře a na vaši žádost. Jak jsme na schůzce jasně deklarovali, jsme si vědomi toho, že s námi nemusíte souhlasit a naše návrhy i pomoc můžete odmítnout. Považujeme však za neprofesionální, že jste tak učinili veřejně v časopisu pro členy JTP, aniž byste nejdříve informovali nás, přímé účastníky schůzky!

Stejně neprofesionálně na nás působí opakované vylučování kolegyně Ešnerové a Lipanské z další e-mailové komunikace. Nerozumíme tomu, proč po schůzce neobdržely e-mail, kde byste jim alespoň vysvětlili, proč o jejich další zapojení nemáte zájem.

Zarážející je pro nás i to, že o zatraktivnění JTP nechcete diskutovat s těmi, kteří coby vyučující připravují budoucí generace překladatelů a tlumočnicků, tzn. vaši deklarovanou cílovou skupinu. Fakt, že kolegyně Ešnerová a Lipanská nejsou členkami JTP, považujeme naopak za výhodu – vždyť právě ne-členy chcete přilákat. Přijde nám proto nanejvýš logické zapojit do diskuse i je.

Vzhledem k uvedeným názorovým rozporům a vašemu způsobu komunikace bohužel nevidíme jinou možnost, než naši aktuální spolupráci ukončit. V reakci na článek v časopise ToP prezentujeme svůj pohled na věc rovněž veřejně – tento dopis sdílíme na sociálních sítích a prosíme také o zveřejnění v dalším čísle časopisu ToP.

Členové JTP v našich řadách (Mundev, Nenutil, Tite) budou v následujících dnech kontaktovat Výbor ohledně svého vystoupení z organizace.

Do budoucna přejeme JTP hodně úspěchů a spokojených členů.

S pozdravem

PETR MUNDEV, LIBOR NENUTIL, BARBORA TITE,
KATEŘINA EŠNEROVÁ, BIANCA LIPANSKÁ

Bouře

V tomto čísle se vám dostává do ruky *Otevřený dopis Jednotě tlumočnicků a překladatelů* podepsaný pěti signatáři.

Jak jsme vás v minulém čísle časopisu ToP informovali, JTP navázala spolupráci se skupinou mladších kolegů za účelem jisté modernizace naší bohublé organizace. Ta spolupráce nezačala úplně šťastně. Způsoby některých členů skupiny se nám nelíbily, nevyhovovaly nám ani některé jejich názory. Byli jsme z toho dost zaražení, což se také odrazilo v článku *Quo vadis JTP* v minulém čísle, kde onu první schůzku popisují.

Že budeme asi chtít omezit sestavu „poradců“, nebylo žádné velké překvapení. S Barborou Tite jsem si o tom dopisovala celkem otevřeně. Rozhodli jsme se tedy nadále spolupracovat jen s těmi „poradci“, kteří jsou členy JTP. Nám nešlo o to pořádat co měsíc debatní kroužek, ale spíš se dát do konkrétní práce. Problém nastal, když se signatáři odmítli rozdělit a prohlásili, že budou dál chodit v plné sestavě. A to jsme zase odmítli my.

Tehdy jsme pochopitelně netušili, jak děsivou bouří na Facebooku to vyvolá. Vznikly dva nesmiřitelné tábory – bezvýhradní podporovatelé signatářů proti „zapšklé, zákeřné a zaostalé JTP“ na straně jedné, na druhé pak množina kolegů, kteří to nevidí tak vyhocené a jsou z toho dost nešťastní. Zmíněný *otevřený dopis*, uveřejněný na několika FB skupinách, je tedy vyvrcholením a poslední tečkou za spoluprací mezi námi.

Určitě se dalo všechno udělat lépe. Signatáři mohli vůči JTP projevit více empatie a tolik to nehrotit, já se o nich mohla vyjadřovat neutrálněji. Mohli jsme se pokusit jim svoje výhrady nějak vysvětlit, nebo zatnout zuby a vydržet to. Možností jistě byla celá řada. Bohužel, když se mezi lidmi komunikace hodně zadrhne, nic se nevyřeší silovým přetlačováním a bez pořádné motivace to žádá z obou stran nemá chuť protahovat.

Je to škoda. Zatím musíme doufat, že vyhocené pozice na FB neuškodí naší profesi v reálném světě. Zákonodárcům, zákazníkům nebo třeba státní správě je totiž srdečně jedno, kdo komu nemůže přijít na jméno a proč. Každá bouře se jednou přežene, zkusme tedy udělat vše pro to, aby se i tato bouře přehnal co nejdříve a aby bez ohledu na to, zda se JTP bude transformovat nebo jak to udělá, nenapáchala tato roztržka v řadách překladatelů a tlumočnicků zbytečné škody v naší profesi.

AMALAINE DIABOVÁ
konferenční tlumočnice
předsedkyně JTP

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ ODBORNÉ PRACOVNÍ SKUPINY TLUMOČNÍKŮ A PŘEKLADATELŮ K NOVELIZACI ZÁKONA Č. 36/1967 Sb.

Dne 12. srpna 2019 byla na společném jednání **ustanovena odborná pracovní skupina tlumočnicků a překladatelů** tvořená zástupci Komory soudních tlumočnicků ČR (KST ČR), Jednoty tlumočnicků a překladatelů (JTP), Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT), České komory tlumočnicků znakového jazyka (ČKTZJ), Iniciativy za lepší zákon o soudních překladatelích a tlumočnicích (Iniciativa za lepší zákon), Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů (EULITA) a zainteresovaných soudních tlumočnicků. V dílčích metodologických otázkách odborná pracovní skupina počítá s přizváním relevantních akademických pracovišť: Ústavu translologie FF UK, FF UPOL, PrF UK, MUNI.

Odborná pracovní skupina tlumočnicků a překladatelů přijala následující **společné stanovisko k vládnímu návrhu zákona o soudních tlumočnicích a soudních překladatelích (sněmovní tisk č. 73)**:

Zákon v podobě, v jaké byl ze Senátu vrácen do Poslanecké sněmovny, je nevhodný. Přestože stávající návrh obsahuje jisté pozitivní novinky (oddělení právní regulace soudních překladatelů a tlumočnicků od znalců, náznak rozlišování mezi soudním tlumočnickem a soudním překladatelem, zakotvení nároku na jmenování tlumočnickem /překladatelem po splnění předem stanovených podmínek), jeho negativa převažují. Vůči tlumočnickům a překladatelům je zákon nepřiměřeně přísný, jen v minimální míře zohledňuje připomínky profesních organizací a vychází z předpokladů, které jsou v současnosti překonané. Návrh zákona je v rozporu s logikou i etikou tlumočnické profese. Tak jak je koncipován, velmi pravděpodobně povede ke snížení zájmu a motivace kvalitních tlumočnicků a překladatelů vykonávat náročnou a potřebnou profesi a negativní dopad bude mít zvláště na veřejnost, ale ve svých důsledcích i pro zadávající úřady. Odborná skupina si je vědoma, že výkon funkce soudního tlumočnicka a překladatele je službou nejen orgánům veřejné moci, ale též fyzickým i právníckým osobám. Právě proto připomínky odborných organizací přispějí ku prospěchu kvalitního výkonu této služby. Odborná pracovní skupina bude usilovat o zákon jiný, a pokud stávající návrh bude schválen, bude usilovat o jeho rozsáhlou novelizaci.

Reňous 80

Toho sympatáka z obálky většina členů JTP i abonentů dobře zná, ale přesto se sluší jej představit. Bratr René Durčák, tlumočnick a překladatel, znalec arabštiny, francouzštiny, ruštiny i mnoha dalších jazyků, jež ve svém profilu neuvádí, poddaný belgického krále, emeritní vrcholový sportovec (volejbal, ping-pong aj.), výborný kuchař a gurmán, hráč na řadu nástrojů, majitel silného, zpěvného hlasu, neúnavný vypravěč a veselá kopa.

V JTP se nachází od samého počátku, patří přímo do generace „kuchyňských“ členů, to je těch, kteří Jednotu zakládali a první její dokumenty tvořili ve slavné Rádyovic kuchyni. Po většinu téměř třicetileté existence našeho spolku zastává funkce v Radě JTP či v revizní komisi. Má nehynoucí zásluhu na objevení a přeložení starého arabského textu, z něž vznikla hymna JTP. Náš velký obdiv a uznání mu však též patří za jeho neúnavný a houževnatý boj se všemi neduhy a nemocemi, které jej po léta souží a daří se mu je překonávat. A teď je čerstvým, svěžím osmdesátníkem. Přejeme mu tedy, aby tu byl s námi v kruhu naší Jednoty ještě po mnoho let zdráv a dobré mysli a stále vypadal, jak sám rád říká, pravděpodobně a pozitivně.

JERONÝMOVY DNY 2019

1.–3. listopadu 2019

K-centrum
Senovážné nám. 23,
Praha 1

Pořádá Jednota tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s Asociací konferenčních tlumočnicků ASKOT, Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka (ČKTZJ), Komorou soudních tlumočnicků ČR (KST ČR), Obcí překladatelů (OP), Ústavem translologie filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (ÚTRL FF UK) a Evropskou komisí.

Předběžný program, o dalších vystoupeních se jedná:

Pátek 1. 11. DGT

Páteční program proběhne tradičně pod taktovkou pražského zastoupení Evropské komise, a je součástí akce **Translating Europe Workshop**, letos na téma „**Co překlad přináší společnosti?**“

- Úvod: Amalaine Diabová (předsedkyně JTP), Otto Pacholík (Český odbor GŘ pro překlady EK), Jan Faber (Zastoupení Evropské komise), moderátor celého odpoledne.
- Prezentace publikace „Překlady pro EU“, Tomáš Svoboda, ÚTRL FF UK.
- Prof. Andrew Rothwell, Swansea University. Profesor Rothwell představí výsledky své práce s nástroji CAT a MT na literárním textu – např. překlad francouzské dadaistické poezie pomocí Systran4 nebo překlad románu Emila Zoly s nástrojem memoQ.
- Kulatý stůl na téma Zažije literární překlad v budoucnu „technologickou revolucí“? aneb Bude literatura i s kočkami krásná? Prof. Rothwell, Dagmar Heeg (OP a JTP) a další.

Zajištěno simultánní tlumočení z ANG do ČEŠ a opačně.
Knižní second-hand (slovníky, encyklopedie, učebnice, beletrie...)

Sobota 2. 11.

Co se aktuálně umí a neumí ve strojovém překládání a tlumočení (doc. RNDr. Ondřej Bojar, Ph.D., Ústav formální a aplikované lingvistiky MFF UK).

Kam směřuje automatizace překladatelské činnosti? (PhDr. et Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D., ÚTRL FF UK) – z cyklu „Budoucnost překladatelské profese“.

Nové technologie, digitalizace a konferenční tlumočení (Hana Jungová, SG SCIC) .

Program KST ČR – k aktuálním otázkám v oblasti soudního tlumočení a překladu.

Překladatelský „duel“ (překladatelé Viktor Janiš a Richard Podaný).

Překlad a audiovizuálních děl na Slovensku

(Mgr. Emília Perez, Ph.D., vedoucí katedry translologie FF UKF v Nitře, členka Slovenské společnosti překladatelů umělecké literatury (SSPUL) a European Association for Studies in Screen Translation (ESIST), Mirka Brezovská, členka výkonné rady SSPUL a zástupkyně SSPUL v AudioVisual Translators Europe (AVTE). Moderuje Miroslav Pošta).

Blok tří diplomových prací:

Překlady v samizdatu (Tereza Musilová)
Chybavost v EurLexu (Kateřina Tomíčková)
Automatické tlumočení (Yulia Skadchenko)

Hacknutá čeština (autoři Martin Kavka, Michal Škrabal, moderuje Anežka Charvátová)

Prezentace knihy „Překlad do nemateřského jazyka. Fakta, otázky, perspektivy“ (Tomáš Duběda, David Mraček, Vanda Obdržálková, ÚTRL FF UK).

Další vzdělávání (Mgr. Ivana Hrubá, Belisha Beacon).

PACI- PROFESSIONAL ACCESSIBLE COMMUNITY INTERPRETING: A gateway to migration integration (Mgr. Pavlína Knap-Dlouhá, Ph.D. a Mgr. Kateřina Křížová, Ph.D., (Katedra nederlandistiky Univerzity Palackého Olomouc).

Postup prací na nové terminologické databázi JTP (Tomáš Svoboda a Marek Buchtel)

Online tlumočení znakového jazyka (Mgr. Michaela Dudková Mgr. Terezie Vasilovčíková Šustová, Tichý svět)

Novinky v Service Packu 11 a 12 pro Transit NXT (Tomáš Červený, STAR CZECH)

NovaVoice – převod řeči do textu (Ing. Ladislav Daniček, konzultant)

Soutěž o nejlepší diplomovou / bakalářskou práci v oboru translologie (Tomáš Svoboda)

Knižní second-hand (slovníky, encyklopedie, učebnice, příručky, literatura čeká i zahraniční...)

Neděle 3. 11.

4 placené akce Belisha Beacon:

Klinické studie (En/Cz)

[http://jtpunion.org/Akce/2019/KLINICKE-STUDIE-\(En-Cz\)](http://jtpunion.org/Akce/2019/KLINICKE-STUDIE-(En-Cz))

Úvod do účetnictví (En/Cz)

[http://jtpunion.org/Akce/2019/UVOD-DO-UCETNICTVI-\(En-Cz\)](http://jtpunion.org/Akce/2019/UVOD-DO-UCETNICTVI-(En-Cz))

Notářské úkony ve španělštině (Es/Cz)

[http://jtpunion.org/Akce/2019/NOTARSKÉ-UKONY-VE-SPANĚLŠTINĚ-\(Es-Cz\)](http://jtpunion.org/Akce/2019/NOTARSKÉ-UKONY-VE-SPANĚLŠTINĚ-(Es-Cz))

Úvod do účetnictví (De/Cz)

[http://jtpunion.org/Akce/2019/UVOD-DO-UCETNICTVI-\(De-Cz\)](http://jtpunion.org/Akce/2019/UVOD-DO-UCETNICTVI-(De-Cz))

Změna programu vyhrazena.

Na páteční a sobotní program je vstup zdarma, registrace není nutná.

Průběžně aktualizovaný časový program sledujte na www.JTPunion.org.

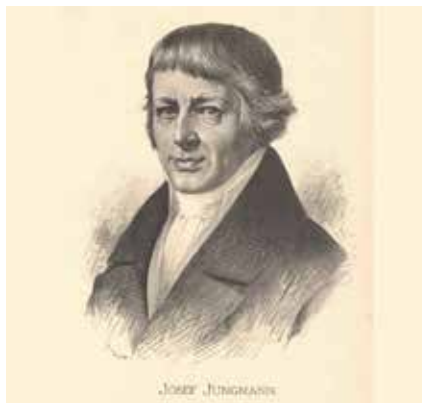
Termínovka 2019

21. 9. 2019

Podzimní Jeronýmský výlet na Komorní Hrádek

[www.jtpunion.org/Akce/2019/PODZIMNI-JERONYMSKY-VYLET](http://jtpunion.org/Akce/2019/PODZIMNI-JERONYMSKY-VYLET)

7. 10. 2019

Vyhlášení výsledků Ceny Josefa Jungmanna

www.obecprekladatelu.cz/cena-josefa-jungmanna.htm

20-21. 9. 2019

L2 Translation: Getting Out of the Grey Zone

<http://jtpunion.org/Akce/2019/L2-Translation-Getting-Out-of-the-Grey-Zone>

10. 10. 2019

Konference MEET CENTRAL EUROPE

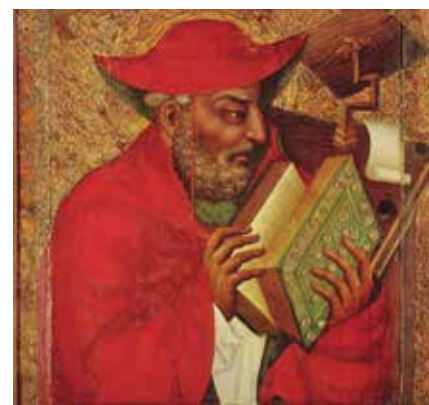
<http://jtpunion.org/Akce/2019/Konference-MEET-CENTRAL-EUROPE>

12. 10. 2019

Rétorika v kostce

<http://jtpunion.org/Akce/2019/RETORIKA-V-KOSTCE>

1.-2. 11. 2019

Jeronýmovy dny 2019

www.jtpunion.org/Akce/2019/JERONYMOVY-DNY-2019

15.-16. 11. 2019

Translation and Interpreting Forum Olomouc 2019

www.jtpunion.org/Akce/2019/Translation-and-Interpreting-Forum-Olomouc-2019

20.-24. 11. 2019

Translation and Interpreting 4.0 – New Ways in the Digital Age

<http://jtpunion.org/Akce/2019/Translation-and-Interpreting-4-0-New-Ways-in-the-D>

30. 11. 2019

Soutěž JTP o nejlepší diplomovou / bakalářskou práci v oboru translátologie – UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK!

Z translatické bibliografie

Babel, časopis Mezinárodní federace překladatelů FIT, roč. 64, č. 5/6, 2018. ISSN 0521-9744.

Objemné (a vůbec první) dvojčíslo časopisu Babel z roku 2018 obsahuje celých jedenáct odborných článků, které se věnují řadě aspektů procesu překladu a tlumočení a souvisejí například i s erotikou či syndromem vyhoření. Postupně si je projdeme.

V prvním z nich autoři Jorge Soto Almela a Marta Navarro Coy ze dvou univerzit ve španělské Murcii (katolické a státní) představují výsledky kontrastivní studie uskutečněné na textech s persvazivní funkcí z oblasti cestovního ruchu. Zkoumají, jaká slovesa byla v této souvislosti použita ve španělštině a v angličtině. Pracují s dvojjazyčným korpusem, získaným z pěti webových stránek příslušných britských a španělských institucí. Zjišťují zejména, že anglické texty využívají „přesvědčovacích“ sloves více než ty španělské.

Ve druhé stati, jejíž název jistě zaujme (From a „pornographic“ book to a classic), se Ge Bai z univerzity v anglickém Durhamu podrobně věnuje překladům Nabokovovy *Lolity* do čínštiny (celkem 9 překladů za posledních 30 let a tudíž jedna z nejpřekládanějších knih v Číně). Autor analyzuje, jak se tyto překlady vyvíjely v čase a jak se měnil postupně i přístup samotných překladatelů k tomuto dílu v souvislosti s celkovým vývojem čínské společnosti.

Třetí příspěvek od Zity Krajcso z Vídeňské univerzity si klade za cíl stanovit, co všechno musí zvládat dnešní překladatel s ohledem na rostoucí požadavky a potřeby trhu (dovednosti profesionální/překladatelské, technologické, specializační/oborové atd.) a jak následně přizpůsobit i studijní plány zaměřené na přípravu budoucích překladatelů.

Ve čtvrtém článku Mohammed Farghal z Kuvajtské univerzity se zamýšlí nad používáním arabské slovesné částice *qad* při překladu slovesných časů z angličtiny. Svůj výzkum opírá

o rozsáhlý korpus textů publicistic-kých, odborných i literárních.

Pátá stať tří autorů – Dominika Schneidera (Sárská univerzita), Mar-cose Zampieriho (Wolverhamptonská univerzita) a Josefa na Genabitha (Výzkumné centrum pro umělou inteligenci a Sárská univerzita) – analyzuje výsledky rozsáhlého dotazníkového šetření (723 vyplněných dotazníků) mezi profesionálními překladateli a studenty univerzitních oborů překladatelství ohledně využívání nástrojů CAT. Následně se snaží definovat potřeby dnešních překladatelů, zejména pokud jde o nabídku a fungování těchto překladatelských pamětí.

Šestá stať od Lipingy Zhangové z Zhejiang Gongshang univerzity v čínské Chang-Čou se zamýšlí nad výskytem neologismů v čínštině, především na místních sociálních sítích (Weibo, Renren, Tieba apod.). Tyto čínské „internetové“ neologismy autorka dělí do sedmi kategorií podle způsobu jejich tvorby a navrhuje konkrétní možnosti jejich překladu (do francouzštiny).

Sedmý článek od Eivor Jordà Mathiasen z Evropské univerzity ve španělské Valencii se věnuje překladu filmových titulků a jejich možným interpretacím v multimodálním kontextu. Autorka přitom ve své analýze

vychází z J. Derridy a jeho teorie dekonstruktivismu.

Osmý příspěvek od Lu Xinchao z Pekingské univerzity mezinárodních studií zkoumá, jak je zachována kvalita a věrnost při simultánním (konferenčním) profesionálním tlumočení mezi angličtinou a cílovou čínštinou (jazyk A testovaných tlumočnicků) a k jakým propozičním ztrátám případně dochází. Pracuje s korpusem 17 simultánních tlumočení tří konferenčních čínských tlumočnicků, s nimiž následně dělá i retrospektivní rozhovory, jež dokládají, že ztráty informace a vynechávky souvisí zejména s omezenou kognitivní kapacitou tlumočnicků, se směrem

tlumočení, tématem a hustotou výchozího diskurzu, jakož i rychlostí projevu řečníka. V devátém článku od Pauliny Pietrzak z Univerzity v Lodži, jež má být dle autorky pokusem o vzhled do metakognitivní translatické, si přečteme, jak zejména studenti oboru překladatelství a stážitisté jsou vedeni k tomu, aby byli schopni sebereflexe, sebekontroly a tím dosahovali vyšší kvality svých překladů.

Desátá stať od Roya Araghian a Behzad Ghonsooly ze dvou iránských univerzit v Mašhadu zkoumá vztah mezi syndromem vyhoření a osobností překladatele. Uskutečnily zajímavou případovou studii na iránských studentech oboru překladatelství. Celkem 73 studentů jim vyplnilo dotazník zaměřený

na „akademické vyčerpání“ a také příslušný osobnostní test. Autorky dospěly k závěru, že existuje významný vztah mezi osobnostním profilem a pocity vyčerpání či vyhoření.

Poslední příspěvek od Tsui Jean z City univerzity v New Yorku píše o tom, jak pojem/koncept *love/láska* byl od počátku 20. století postupně překládán do čínštiny různými ekvivalenty, tak jak se vyvíjela a měnila i čínská společnost. Uvádí konkrétní příklady z několika překladových literárních děl, ale i z původních čínských románů a ukazuje, jak se měnilo vnímání tohoto pojmu v Číně, jež bylo a je dosud emočně do jisté míry odlišné.

V další části tohoto dvojčísla časopisu Babel jsou uveřejněny tři recenze na translátologické publikace: na kolektivní monografii Davida Orregy-Carmona a Yvonne Lee (eds.). *Non-Professional Subtitling*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 2017. Dále na kolektivní monografii Roberta A. Valdeóna (ed.) (2017). *Chinese Translation Studies in the 21st Century: Current Trends and Emerging Perspectives*. London and New York: Routledge, 2017. A do třetice encyklopedie pod editorskou taktovkou Kirsten Malmkjær: *The Routledge Handbook of Translation Studies and Linguistics*. Abingdon: Routledge, 2018.

IVANA ČEŇKOVÁ, ÚTRL FF UK

Jesús Baigorri Jalón (2019). *Lenguas entre dos fuegos. Intérpretes en la Guerra Civil española (1926–1029)*: Editorial Comares, Interlingua 225, Granada. 216 s., ISBN 978-84-9045-840-2.

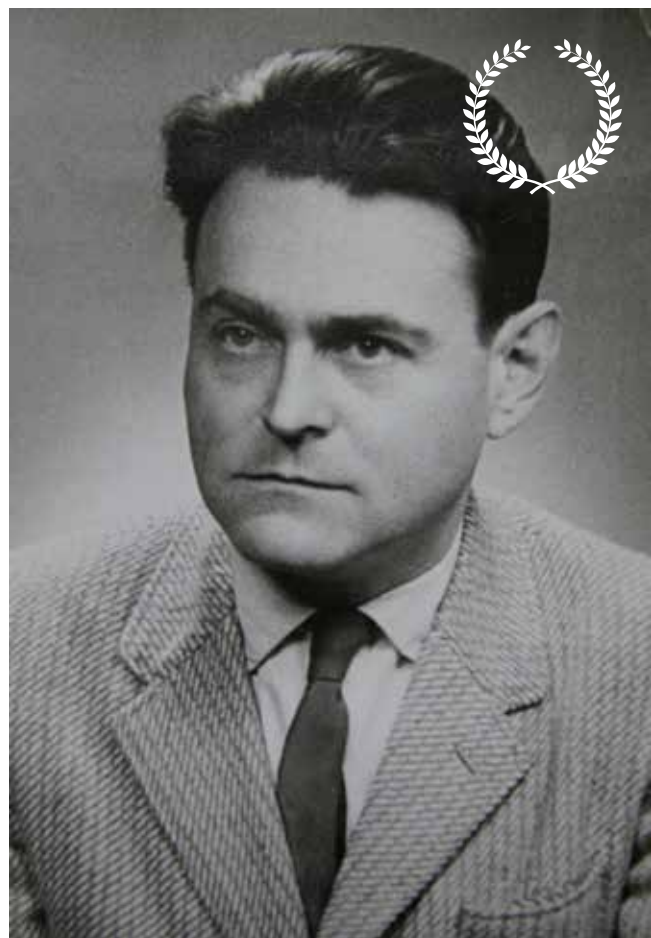
Čtenáři ToP si určitě vzpomenou, že jsem v čísle 130 (zima 2018, s. 10)

stručně psala o poutavé přednášce profesora Jesuse Baigorri Jalóna na Jeronýmových dnech na podzim 2018 o tlumočnických působících na obou

stranách konfliktu během občanské války ve Španělsku. Tehdy v listopadu 2018 profesor Baigorri Jalón informoval účastníky přednášky, že právě dokončuje i publikaci, věnovanou tomuto období. A koncem letošního července jsem od něho tuto knihu dostala darem. Přišla mi poštou ještě vonící tiskem přímo z tiskárny. Konečně tedy vyšla. Je to skutečně mimořádně zajímavé vyprávění nejen o tom, jak a odkud se tito tlumočníci, kteří přišli z celé Evropy, „rekrutovali“, jaká byla jejich role během občanské války, na bojišti, v týlu, při různých jednáních, ale i v okamžicích odpočinku. Dočteme se nejenom, jak tlumočili, jaké byly jejich pracovní podmínky, ale i jsou zde i informace o osudech konkrétních tlumočnicků, mužů i žen, kde jsou uvedeny i jejich vzpomínky získané z oficiálních archivů či z dopisů a fotek od rodinných příslušníků. Vřele všem doporučuji. Stojí za přečtení.

IVANA ČEŇKOVÁ, ÚTRL FF UK

Soutěž Jiřího Levého

Dne 13. června 2019 se v sále Café Kampus v Praze vyhlášovaly výsledky soutěže Jiřího Levého pro začínající překladatele do 35 let věku. Porota Obce překladatelů ve složení Anežka Charvátová (předsedkyně), Michaela Jacobsenová, Kateřina Klabanová a Ladislav Šenkyřík ocenila následující překladatele v kategorii **próza**:

- 1. cena: **Tereza Kortusová** (rumunština)
- 1. cena: **Hana Maadi**, roz. Böhmová (francouzština)
- 2. cena: **Vendula Pazderová** (španělština)
- 2. cena: **Ondřej Horník** (angličtina)
- 3. cena: **Kateřina Výtisková** (finština)
- 3. cena: **Anežka Dudková** (angličtina)
- Čestné uznání: **Radmila Klásková** (němčina)
- Čestné uznání: **Martin Valeš** (angličtina)
- Čestné uznání: **Alžběta Glancová** (hebrejštiny)

Mimořádná cena za překlad **poezie**: **Vojtěch Frank** (ruština)

Mimořádná cena za překlad **dramatického textu**: **Sára Törökóvá** (francouzština)

Všem oceněným blahopřejeme!

PŘEVZATO ZE ZPRÁV OBCE PŘEKLADATELŮ

www.obecprekladatelů.cz

Z polštiny do lidštiny

aneb Soukromý lexikon současné polštiny

V květnu 2019 k nám dorazila, a to dokonce hned dvakrát, zásilka obsahující čerstvě vydaný *Soukromý lexikon současné polštiny Z polštiny do lidštiny* (Z polskiego na nasze czyli Prywatny leksykon współczesnej polszczyzny). Poprvé přímo od jednoho z autorů této mimořádné publikace pana Antoniho Kroha, který mimochodem vystoupil již na dvou konferencích pořádaných Jednotou tlumočnicků a překladatelů – o mentalitě a o Jaroslavu Haškovi (a o své práci nám též vyprávěl jednoho večera v Cafeidoskopu). Podruhé z polského nakladatelství Iskry, jež toto dílo vydalo.

Lexikon je výsledkem desítek let práce několika osob. Zofia Lechnicka-Kroh, maminka Antoniho Kroha, začala hned po 2. světové válce systematicky zapisovat zaslechnutá či přečtená slova a fráze z různých společenských kruhů a uskupení. Po její smrti v roce 1982 pokračoval Antoni Kroh ve spolupráci s výtvarnicí Barbarou Magierovou po více než třicet let ve zpracovávání obšírné mamčininy sbírky. Tu autoři obohatili o vlastní lexikografické úlovky v podobě sloganů, nápisů na zdech,

hesel z transparentů, jazykových lapsů, komentářů zaslechnutých v médiích, atd. Jejich záměrem bylo připravit lexikon „ke čtení“, aby byl především výraznou literární pokladnicí znalostí o polské současnosti. Nakladatelství Iskry nabídlo autorům vydání díla v chronologickém, nikoliv abecedním uspořádání. V roce 2017 během příprav k vydání publikace zemřela paní Barbara Magierowa. Podklady, které bylo třeba zpracovat, obsahovaly více než 7500 normostran. Antoni Kroh dokončil dílo sám s tím, že předělem pro zveřejněné lexikografické záznamy je z ryze praktických důvodů rok 2014. V práci nad lexikonem samozřejmě pokračuje

i nadále a nabádá čtenáře k doplňování textů (hesel). V úvodu autor podotýká, že tato publikace obsahuje sotva 10 % shromážděných podkladů.

Lexikon je vskutku nesmírně čtivý a vtipný, nemohla jsem se však při četbě ubránit myšlence, že by pro případného překladatele do češtiny byl nepochybně velmi náročným překladatelským oříškem. Jsem si ale stoprocentně jista, že by pro něj publikace naopak byla zdrojem mnoha cenných lexikografických informací o polském jazyce. Lexikon je prezenčně dostupný v knihovně JTP. Pro případné zájemce ještě doplním, že pan Antoni Kroh bude v listopadu 2019 hostem letošní pražské sekce Kongresu polonistických studií, jehož je Jednota tlumočnicků a překladatelů partnerem.

Barbara Magierowa, Antoni Kroh: Z polskiego na nasze czyli Prywatny leksykon współczesnej polszczyzny Wydawnictwo Iskry, Warszawa, 2019, ISBN 978-83-244-0490-2

KATARZYNA FILGASOVÁ
překladatelka, konferenční a soudní tlumočnice
místopředsedkyně JTP

Hacknutá čeština

neboli Neortodoxní slovník dnešní mateřštiny

Známí lomí rukama nad synem, absolventem FF UK oboru filozofie. Kluk občas trpí depresemi, leží na kanapi, jí jen čipsy a myslí bůhví na co. Potom zas postává s opilci před pochybnými hostinci a řeší trable současného světa. Praktický život ignoruje. Rodiče se bojí, že se z něho stane stakanovec, rozuměj alkoholik, podle sovětského úderníka Alexeje Stachanova a ruského „stakanu“.

Poté co vyšel slovník novotvarů Hacknutá čeština – autoři Martin Kavka, Michal Škrabal a kol., nemusí si o syna dělat starosti. On je prostě budižknietzchemu neboli absolvent filozofické fakulty s hlavou plnou teoretických mouder, ovšem bez praktických dovedností. (Příspěvek do online slovníku z ledna 2018: „Náš syn, to je dobré budižknietzemu. Sice dokáže citovat Platona v originále, ale chleba si máslem nenamaže.“)

Martin Kavka začal sbírat slova, která „kolem něho lítala a nebyla v žádném slovníku“, v roce 2008. Později je umístil na web, kam přicházely další příspěvky. Tak vznikla Čeština 2.0, online slovník nestandardní češtiny, vytvářený jeho uživateli. Ročně přibude kolem 3000 slov. Příspěvatelů jsou tisíce. Slovník v klasické papírové podobě vydaný v nakladatelství Jan Melvil

Publishing v Brně v roce 2018 obsahuje přes 3000 výrazů, novotvarů dokumentujících svou dobu. Kromě slov v něm najdete i zajímavé povídky s osobnostmi, jež češtinu využívají jako pracovní nástroj. Jednou z nich je překladatelka Anežka Charvátová, která hledá neologismy na Googlu a různou formulací dotazů zpravidla najde vhodný výraz. Při překládání je prý „Velký bratr Google a jeho šmírácké sušenky (cookies) užitečný“. Od lexikoložky a lexikografky Michaely Liškové, známé svými pravidelnými příspěvky v Lidových novinách a patřící mezi fanoušky Češtiny 2.0. se dozvíme, že v Ústavu pro jazyk český zatím slovníkáři zpracovali tři publikace, které zachycují novou slovní zásobu. Co v slovnících nenajdete: Novinky v současné slovní zásobě (1994) a Nová slova v češtině: slovník neologismů 1,2 (1998, 2004). Novotvary můžeme sledovat také v databázi Neomat (www.neologismy.cz). Jazykovědci mají neologismy rádi. Nejsou jen čistě jazykovou záležitostí. Dějiny slov jsou současně dějinami kultury a naopak. To dokládají i názvy knih Wörter, die Geschichte machten: Schlüsselbegriffe des 20. Jahrhunderts, jež vyšla v roce 2001 v nakladatelství Berthelsmann nebo Movers and Shakers: A chronology of words that

shaped our age z roku 2006 lexikografa Johna Ayto.

Pro zajímavost ještě několik výrazů z Neortodoxního slovníku dnešní mateřštiny: Své přátele radši nezvěte na hafarák, štěkanou neboli sekanou neznámého původu. Pokud se Vám dnes už opravdu nechce pracovat, máte prostě kopr – kritický odpor k práci. Slovo pasone možná připomíná italštinu, ale je to český neologismus, který znamená prodloužený víkend čili pátek, sobota, neděle. Oroman není kanape, ale člověk libující si ve slovním spojení „je to o tom“. Mykosexuál je muž vždy oblečený tak, jako by šel do lesa na houby a jestliže pracujete často a příliš dlouho na počítači, hrozí vám nemoc karpálního tunelu neboli myšitida.

TEREZA HUBAČOVÁ

tlumočnice a překladatelka

Pozn. redakce: citovaná publikace

(Martin Kavka, Michal Škrabal: HACKNUTÁ ČEŠTINA.

NEORTODOXNÍ SLOVNÍK DNEŠNÍ MATEŘŠTINY.

Jan Melvil Publishing, Brno 2018) obdržela Čestné

uznání poroty v naší soutěži Slovník roku 2019:

<http://jtpunion.org/Soutez-Slovník-roku/>

[Cena-SLOVNÍK-ROKU-2019-udelena](http://jtpunion.org/Cena-SLOVNÍK-ROKU-2019-udelena)

Autoři m. Kavka a M. Škrabal vystoupí i na

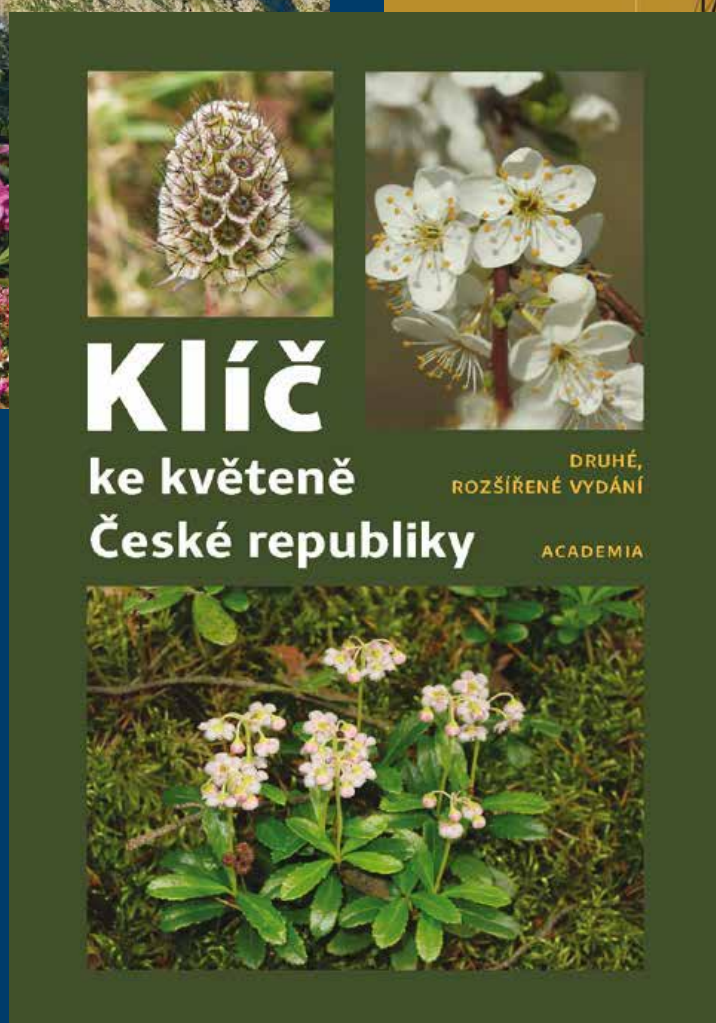
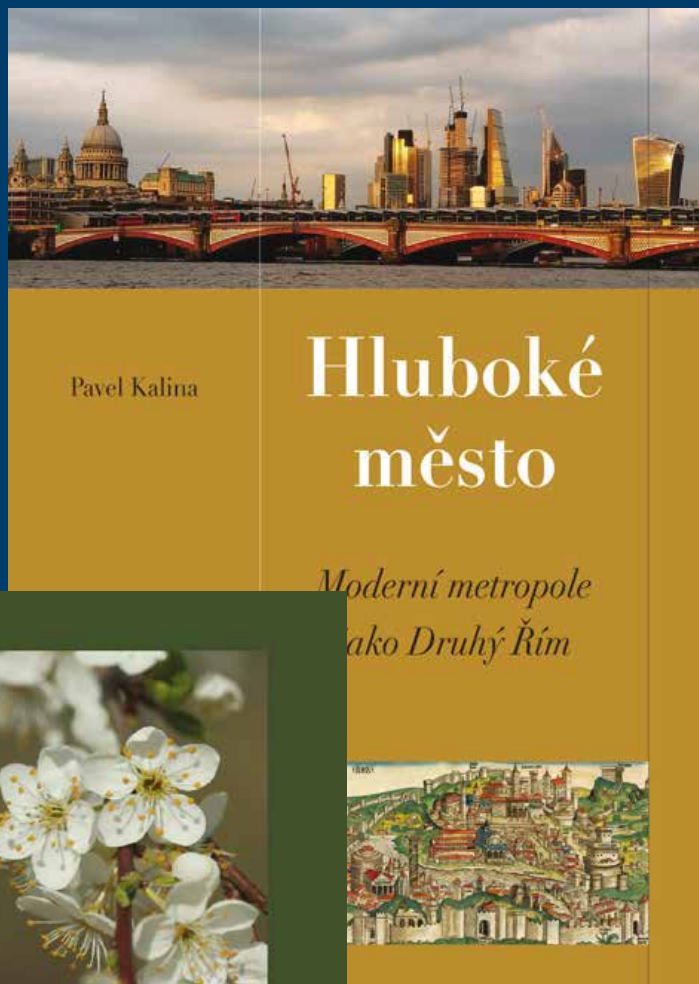
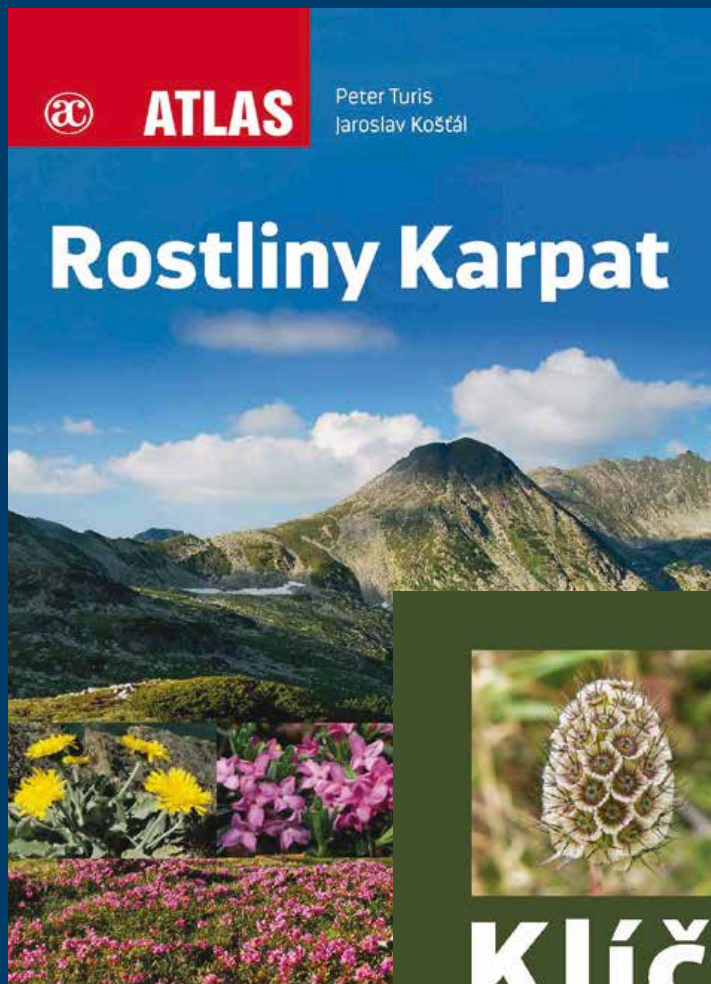
letošních Jeronýmových dnech:

[http://jtpunion.org/Akce/2019/](http://jtpunion.org/Akce/2019/JERONYMOVY-DNY-2019-(1))

[JERONYMOVY-DNY-2019-\(1\)](http://jtpunion.org/Akce/2019/JERONYMOVY-DNY-2019-(1))

NOVINKY

NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA

Jak vznikl Slovník amerikanismů

0. Úvod

V říjnu 2018 vyšel ve Vydavatelství UP v Olomouci třídílný Španělsko-český slovník amerikanismů¹, v lednu 2019 mu Jednota tlumočnicků a překladatelů udělila titul Slovník roku 2019, v květnu jsem na výstavě Svět knihy v Praze cenu převzal a v červnu mě redakce časopisu ToP požádala o článek o tom, jak slovník vznikl. Uvedu zde hlavní údaje o důvodech, které mě vedly k myšlence věnovat se mu, o základním postupu při jeho zpracování, o spolupráci se studentskými spoluautory, o pojmech „amerikanismus“ a „americká španělština“ a konečně o různých problémech, na které jsem narazil při jeho závěrečné redakci a publikaci.

1. Inspirace

Španělštinu jsem začal studovat v Olomouci v září 1955 a hned od začátku jsem přišel do styku s „americkou“ španělštinou. Doc. Eugen Spálený, náš první lektor, mluvil právě „americkou“ variantou španělštiny (a brazilskou portugalštinou) a o hispánské Americe nám často vyprávěl. V 50. letech jsme sice nedoufali, že bychom se mohli do Španělska nebo dokonce do Latinské Ameriky někdy vůbec podívat, ale zvláštní shodou příznivých okolností jsem hned po ukončení studia v r. 1959 začal pracovat v Kurzu pro přípravu zahraničních studentů v Mariánských Lázních jako učitel češtiny zejména studentů z hispánské Ameriky a Brazílie. A o dva roky později, v letech 1961–62, jsem dokonce měl příležitost pracovat jako překladatel a tlumočnick v překladatelském středisku *Ministerio de Educación* v Havaně a poznat tak hodně zblízka kubánskou variantu španělštiny.²

V době postgraduálních studií v Madridu, v r. 1970, jsem byl šest měsíců ubytován v *Colegio Mayor de Nuestra Señora de Guadalupe*, koleji určené

téměř bez výjimky hispanoamerickým studentům, a měl jsem tak příležitost být denně v úzkém kontaktu se studenty většiny hispanoamerických zemí a tedy i s příslušnými variantami jejich jazyka. Na přelomu let 1984–1985, jsem uskutečnil dvouměsíční přednáškový pobyt na *Universidad de Oriente* v Santiagu de Cuba a po naší sametové revoluci, v r. 1990, jsem znovu pobýval tři měsíce v koleji Guadalupe v Madridu určené studentům z Latinské Ameriky. A potom jsem měl možnost přednášet na celé řadě univerzit ve španělsky

a portugalsky mluvících zemích, včetně amerického kontinentu.

Tyto okolnosti způsobily, že jsem se myšlenkou zpracovat slovník amerikanismů zabýval už před mnoha lety. Měl jsem ale celou řadu dalších povinností, a proto jsem se k tomuto úkolu odhodlal až někdy ke konci let devadesátých, a to jsem tehdy zatím připravoval pouze jakousi osnovu či plán jak se takového nepochybně časově mimořádně náročného úkolu zhostit. Teprve kolem roku 2006 se slovník stal mým úkolem číslo jedna a od té doby jsem

¹ Černý, J. a kolektiv: *Diccionario de americanismos español-checo, Španělsko-český slovník amerikanismů, I (A–D), II (E–O), III (P–Z)*. Vydavatelství UP Olomouc, 2018, XXXVI + 3496 stran.

² Podrobněji tyto i další okolnosti popisují ve svých pamětech, které vyšly v r. 2019 ve Vydavatelství UP v Olomouci pod názvem *Jak šel život*.

mu věnoval značnou část pracovní doby a většinu svého volného času.

2. Postup při zpracovávání slovníku a použité metody

Prvním úkolem, který jsem si stanovil, bylo vybrat a shromáždit základní existující slovníky amerikanismů věnované slovní zásobě a frazeologii buď jednotlivých španělsky mluvících zemí, nebo ještě lépe několik slovníků, jejichž autoři se pokusili o souhrnnou práci, která by zahrnovala slovní zásobu všech hispanoamerických zemí. Ve výběru nesměly chybět ani práce věnované vlivu indiánských, afrických a dalších jazyků na španělštinu uvedených zemí, ale ani několik pramenů zabývajících se argotem, sociolekty a dalšími jazykovými útvary charakteristickými pro jednotlivé země, jako jsou např. argentinské *porteño*, *cocoliche* nebo *vesre*, uruguayský *portuñol*, paraguayské *yopará*, bolivijské *afro-yungueño*, kolumbijské *palenquero*, severoameriko-mexický *Spanglish* apod.

V původním výběru se jednalo celkem o 34 slovníků a dalších prací³, a šlo o to jednak excerpovat jejich slovní zásobu a frazeologii, dále přiřadit k takto získaným heslům příslušné české ekvivalenty a konečně spojit veškerý získaný materiál do jednoho celku. První fáze, tj. excerpce, byla vcelku jednoduchá, mechanická, i když dost náročná na čas. Druhá fáze, tj. přiřazování českých ekvivalentů, už vyžadovala navíc značné lexikografické schopnosti včetně citu pro práci s jednotlivými hesly a frázemi. Po přípravných pracích v několika úvodních letech jsem začal svěřovat tyto dvě fáze studentům olomoucké hispanistiky, zpočátku ve formě seminárních prací v rámci předmětu Španělština Latinské Ameriky. Studentům, kteří projevíli talent pro práci lexikografického charakteru a zájem v práci pokračovat, jsem potom nabídl účast v dalším zpracovávání formou bakalářských a magisterských diplomových prací. Třetí závěrečnou fázi jsem většinou prováděl sám, avšak v posledních letech se našly čtyři nebo pět studentek, které byly schopné v přidělené části svého písma provádět i třetí velmi náročnou fázi, tedy spojování materiálu získaného z většího množství pramenů do jediného celku.

Je samozřejmé, že bylo třeba věnovat značnou péči zadávání příslušných

částí písmen jednotlivým studentům a také potřebný čas konzultacím s jednotlivými spoluautory, zejména v období 2012–2014, kdy v průběhu pouhých tří let dokončilo bakalářskou nebo magisterskou diplomovou práci celkem čtyřicet sedm studentek.⁴

Zapojení studentů do práce na slovníku mi pomohlo rozsáhlý slovník během dvaceti let dokončit. Zúčastnilo se jich něco přes devadesát a bez jejich účasti bych patrně sám na tak náročný

úkol nestačil, už jen proto, že se jedná o práci, kterou by byl jeden člověk sotva schopný během svého života dokončit, tím spíš, když začne až po dokončení svých šedesátých narozenin. Na druhé straně jsem na základě jejich reakcí přesvědčen, že i oni byli vesměs s prací spokojeni⁵, protože si uvědomovali, že jde nejen o zajímavou práci, při níž si osvojili celou řadu znalostí o zemích hispánské Ameriky, ale že se navíc podílejí na rozsáhlé práci,

kteřá přinese konkrétní využití v praxi. Pokud se ovšem ve slovníku najdou nějaké chyby, nesu za ně plnou odpovědnost já sám, protože jsem samozřejmě ve všech případech kromě podrobných konzultací provedl kompletní závěrečnou redakci a nakonec i korektury. Ty trvaly jeden a půl roku takřka každodenní práce „od rána do večera“.

Po několika úvodních letech jsem odhadl, že slovník dokončím v roce 2014, že bude mít rozsah kolem 2000 stran a bude proto patrně nutné rozdělit ho do dvou dílů. Občas jsem se setkal s informací, že Asociace akademií španělského jazyka připravuje rozsáhlý Slovník amerikanismů, avšak jeho vydání se neustále odkládalo, a tak jsem na možnost jeho využití příliš nespolehal. Když ale nakonec v roce 2010 vyšel⁶, ukázalo se, že jde o průkopnické dílo, na jehož zpracování se podíleli představitelé všech dvaceti jazykových akademií příslušných zemí. Skvěle v něm byla zpracována např. rozsáhlá fauna a flóra hispánské Ameriky, kde se vedle stručného popisu jednotlivých zvířat a rostlin uvádějí i jejich latinské názvy, což umožňuje vyhledávat příslušné české ekvivalenty, a v případě, že neexistují, zařadit alespoň jejich stručný český popis. Mimořádně kvalitně je také zpracována rozsáhlá frazeologie hispánské Ameriky. Z těchto důvodů nebylo dost dobře možné jeho existenci ignorovat, a proto jsem se rozhodl, že systematicky porovnáme náš dosud zpracovaný materiál s tímto novým slovníkem a doplníme hesla, významy a fráze, které v našem slovníku chybějí. To bylo nepochybně správné rozhodnutí, avšak znamenalo to, že se celkový rozsah slovníku zvýšil na konečných XXXVI + 3496 stran. Bylo proto třeba rozdělit ho do tří dílů a odložit jeho publikaci až na rok 2018.

3. Pojmy a termíny „amerikanismus, mexikanismus, kubanismus“ apod.

Hned na začátku přípravných prací bylo nutné se zamyslet nad pojmem a termínem *americanismus*, protože jeho pojetí u různých autorů nebývá jednotné a nabízí jeho různou možnou interpretaci. Zásadní rozdíl je v tom, že někteří hispanisté, jako jsou většínou např. členové Španělské královské akademie, považují za amerikanismy

³ Jejich seznam je uveden v úvodní části slovníku, kde jsou zmíněny i důvody jejich výběru.

⁴ Nápad zapojit do práce na slovníku větší množství studentů vznikl na začátku století v souvislosti s mou snahou přijmout na katedru z ekonomických důvodů jednorázově studenty bez přijímacích zkoušek, proti které namítali někteří členové katedry, že by nám neúměrně přibýlo vedení bakalářských a magisterských diplomových prací. Podrobnosti uvádím v pamětech citovaných zde v poznámce pod čarou č. 2.

⁵ UVědomuji si, jak je nespravedlivé používat mužský rod, protože se ve skutečnosti jednalo pouze o dva muže a ostatní byly vesměs studentky, ale to je dáno jednak převahou studentek na filozofických fakultách a především pravidlem o přednosti mužského rodu v české gramatice.

⁶ Asociación de Academias de la Lengua Española: Diccionario de americanismos, Lima 2010, 2333 stran.

pouze takové výrazy a fráze, které se používají pouze na americkém kontinentě a ne ve Španělsku. Druhý možné pojetí chápe amerikanismy jako veškeré výrazy a fráze, které vznikly na americkém kontinentě. V zásadě jsou možné oba tyto přístupy, nám je ale bližší ten druhý. Zejména z toho důvodu, že v prvním případě se nepovažují za amerikanismy např. takové výrazy jako *tabaco*, *tomate*, *canoas*, *chocolate*, *yuca*, *marihuana* a tisíce dalších výrazů, a to z toho prostého důvodu, že sice vznikly na území některé země hispánské Ameriky, avšak postupně se staly součástí evropské španělštiny a v mnoha případech byly přijaty i do dalších jazyků a fungují dnes jako internacionalismy. Velký Slovník amerikanismů zmíněný v poznámce 6 byl zpracován převážně podle prvního pojetí, náš slovník ale uvádí jako amerikanismy veškeré výrazy, které mají americký původ.

Významný rozdíl mezi jednotlivými amerikanismy spočívá v jejich distribuci. Kdybychom považovali za amerikanismy pouze takové výrazy, které se vyskytují v celé hispánské Americe a vůbec ne ve Španělsku, brzy bychom zjistili, že žádné prakticky neexistují.⁷ Naprostá většina amerikanismů se používá na větším nebo menším území hispánské Ameriky. Hispanisté proto často doplňují jednotlivé amerikanismy přesnější informací o jejich

výskytu, tedy jako argentinismy, mexikanismy, kubanismy apod. Ani to ale není dokonalé řešení, opakuje se stejný problém jako u souhrnného termínu amerikanismus. Sotva je totiž možné najít např. takový mexikanismus, který by se používal v celém Mexiku a nikde jinde. Běžný je pravý opak, že se totiž značná část mexikanismů vyskytuje pouze v určité části Mexika a mnohé z nich navíc také za jeho hranicemi, zejména v USA nebo v Guatemale.

Přesto je ale vhodné termíny jako mexikanismus, kubanismus, peruanismus apod. užívat, ale je nezbytné si tyto souvislosti uvědomit a smířit se s faktem, který se potvrzuje v průběhu vývoje celé dialektologie a lingvistické geografie, a sice že jazykové jevy nerespektují administrativní hranice jednotlivých územních celků. Pokud tedy v našem slovníku uvádíme zkratky jako Mex, Kub, Arg, Bol atd., znamená to, že se příslušný výraz nebo fráze na příslušném území používá, ale neznamená to, že zaručeně na celém území ani to, že se s ním nemůžeme setkat i za hranicemi daného státu.

4. Co je to „americká španělština“

Další problematika je spojena s pojmem a termínem „americká španělština“. V zásadě je možné ho používat, avšak je nutné respektovat fakt, že neexistuje jediný ucelený jev, který by bylo možné takto označit, ale že se pod tímto názvem zahrnuje celá rozsáhlá řada jazykových variant a dialektů rozprostřených po celém území Španělska

Ameriky.⁸ Podobně je možné používat termíny mexická, kubánská, argentinští španělština apod., ale i v těchto případech je nutné si uvědomit, že celá řada prvků např. mexické španělštiny se může vyskytnout také v jiných zemích Španělské Ameriky, a že dokonce s některými z nich se můžeme setkat i na Kanárských ostrovech, v Andalusii nebo i v jiných oblastech Španělska. Je poměrně snadné rozeznat, zda na nás mluví Mexičan, Kubánec, Argentinec, Kolumbijec z hor nebo z pobřeží apod., ale to je dáno tím, že každá z variant a dialektů americké španělštiny představuje určitý specifický výběr z obrovského rejstříku prvků, které má španělština k dispozici; takový výběr se v jiné oblasti ve zcela stejné podobě nikdy neobjeví.⁹ Právě specifická kombinace takových prvků nám pomáhá rozlišit mezi sebou různé varianty americké (a konec konců i evropské) španělštiny, a vůbec nevadí, že jen zřídka se jedná o takové prvky a rysy, které se jinde neopakují.¹⁰

5. Závěrečná redakce slovníku a možné perspektivy

Práce na tak rozsáhlém projektu jako je náš Slovník amerikanismů přináší vedle značné časové náročnosti také celou řadu problémů organizačního charakteru. Náročné je např. řídit během téměř dvaceti let stále se měnící kolektiv okolo stovky studentských spoluautorů, rozdělovat jim práci, konzultovat se všemi jejich výsledky a spojovat je nakonec do výsledného textu pocházejícího z více než třiceti různých pramenů.

Pokud chce autor takový rozsáhlý text nakonec publikovat, musí se včas starat také o zajištění financování budoucí publikace. To je někdy náročné už z toho prostého důvodu, že se např. konečný rozsah textu sotva dá předem přesně odhadnout. V našem případě jsme např. původně odhadovali, že se celkový rozsah slovníku bude pohybovat okolo 2000 stran a bude rozdělen

⁸ Používáme zde argumentaci uvedenou v předmluvě našeho slovníku.

⁹ Máme zde na mysli především obrovský rejstřík lexikálních a frazeologických prvků, ale týká se to také zvukové stránky jazyka (viz např. *seseo*, *yeísmo* nebo rozdíly ve výslovnosti v tzv. *tierras altas* a *tierras bajas*) a částečně dokonce i gramatiky (viz např. *Voseo*, které je v některých zemích neznámé, v jiných se vyskytuje vedle *tykání* a v některých už bylo dokonce přijato jako norma).

¹⁰ Mezi takové jednoznačné prvky patří *zeísmo*, které jasně signalizuje, že mluvčí je domovem v oblasti La Plata, tedy v Argentině nebo Uruguayi.

⁷ Často se za takový příklad uvádí španělské *patatas* a hispanoamerické *papas* („brambory“), avšak tato „americká“ varianta se běžně užívá také na Kanárských ostrovech a částečně dokonce i v Andalusii. V podstatě totéž platí i o fonetických jevech, jako je *seseo* a *yeísmo*.

do dvou svazků. V souladu s tím jsme si také nechali odhadnout celkové náklady publikace i technické možnosti týkající se maximálního rozsahu jednoho svazku. Uvažovali jsme také o tom publikovat první svazek v roce 2017 a druhý o rok později. Nakonec jsme z důvodů uvedených v 2. části tohoto textu přistoupili ke změnám znamenajícím podstatné rozšíření textu a jeho rozdělení do tří svazků publikovaných současně v roce 2018. Finanční náročnost publikace tím samozřejmě podstatně vzrostla. Vzhledem k mému pokročilému věku bylo obtížné získat příslušný grant, a proto jsem uvítal, když se tehdejší děkan FF UP Jiří Lach a tehdejší i současný rektor UP Jaroslav Miller rozhodli publikaci slovníku finančně podpořit.

Využil jsem také nabídku členů hispanistické sekce katedry romanistiky a v rámci jejich projektu zaměřeného na Latinskou Ameriku jsem publikoval v roce 2012 nejprve první verzi písmene A, v roce 2013 pak písmeno B a část C, takže jsem si mohl ověřit dílčí výsledky včetně spolupráce s redaktory a vedením Vydavatelství UP. V roce 2014 jsem pak v rámci téhož projektu publikoval španělsky psanou příručku věnovanou španělštině na americkém

kontinentu.¹¹ Ta měla dvojí účel. Jednak slouží jako základní příručka k předmětu Španělština v Latinské Americe, jednak jsem stručný výtah použil jako úvod na začátku kompletního slovníku.

Dvojazyčné slovníky amerikanismů jsou zpracovávány poměrně zřídkakdy. Tak např. pro překladatele se často považuje za ideální především jednojazyčný výkladový slovník. Na druhé straně má dvojazyčný slovník amerikanismů celou řadu výhod. Jednak nabízí uživatelům, včetně překladatelů, už hotové ekvivalenty příslušných výrazů a frází, avšak zároveň má do značné míry i encyklopedický charakter, protože uvádí i české údaje o fauně a flóře, o indiánských kmenech, jejich civilizaci a kultuře, mytologii, gastronomii atd., a může tak být užitečný i uživatelům, kteří výchozí jazyk neznají a zajímají je zejména příslušné reálie.

U nás tradici založil Jaroslav Peprník už v roce 1982, když publikoval

v SPN *Slovník amerikanismů* věnovaný americké angličtině. V průběhu práce na našem slovníku mne napadlo, že pokud jde o romanistiku, bylo by určitě vhodné a užitečné zpracovat také Portugalsko-český slovník brazilské portugalštiny. Bohumil Zavadil v posudku na náš slovník dokonce konstatoval, že by se jím mohli inspirovat pracovníci oborů portugalština a francouzština. Pokud jde o brazilskou portugalštinu, sám bych se do příslušného slovníku neváhal pustit, pokud bych našel vhodný autorský kolektiv, ale brání mi v tom pokročilý věk, stačil bych patrně pouze stanovit základní pravidla a celý proces zpracování pouze zahájit. Na druhé straně ale vzhledem k náročnosti podobné práce považuji za korektní případným zájemcům zopakovat to, co mi před lety sdělil kolega Jaroslav Macháček o jednom výroku Ivana Poldaufa. Ten svému přednímu žákovi a pokračovateli radil, aby se nikdy nepouštěl do slovníku. A Poldauf nepochybně velmi dobře věděl, o čem mluví.

PROF. PHDR. JIŘÍ ČERNÝ, CSC.

Romanista, spisovatel, filolog, specializuje se na španělskou, portugalskou a obecnou lingvistiku. Působí na katedře romanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

¹¹ El español hablado en América. Vydavatelství UP, Olomouc 2014, 200 s. Všechny tři uvedené publikace vyšly s podporou grantu EU a distribuují se zájemcům zdarma (platí se poštovné).

**ART
LINGUA**

COWORKING

pro překladatele

Nabízíme pronájem ve
sdílené kanceláři

Pokud máte zájem o práci v přátelském a inspirativním prostředí naší kanceláře v blízkosti metra Florenc, ozvěte se.

Rádi Vám sdělíme podrobnější podmínky pronájmu.

artlingua@artlingua.cz

tel. 224 917 616

Pětadvacátý ročník dabingové ceny

Porota letošního ročníku soutěže o cenu Františka Filipovského měla, tak jako ostatně vždy, úkol nelehký. Došlo jí k posouzení 102 návrhů do osmi kategorií, porotci museli zhlédnout a hodnotit 41 filmů. Jejich seznam najdete [ZDE](#).

Na fotografii pořízené na nádvoří K-centra na Senovážném nám., kde porota pravidelně zasedá, jsou její členové (zleva): Eva Vichnarová (za Hereckou asociaci), Marcela Gryčová (Město Přelouč), Libor Hruška (Herecká asociace), Hana Talpová (Herecká asociace), Jiří Zobač (Asociace pracovníků se zvukem), Jiří Jaroš (Ochranná

asociace zvukařů a autorů), předseda poroty Jaroslav Černý (Filmový a televizní svaz FITES), Šárka Valverde (Jednota tlumočnicků a překladatelů),

Libor Vacek (Herecká asociace), Jiřina Dlasková (Město Přelouč), Ivana Breznevová (Obec překladatelů), Petra Eliášová-Polcarová (FITES) a Jana Vlčková (FITES).

Slavnostní udílení dabingových cen se bude konat v sobotu 21. září 2019 od 17 hodin v sále Občanské záložny v Přelouči a záznam programu uvede později Česká televize. Datum, kanál a hodinu oznámíme včas na našem webu www.JTPunion.org.

Více podrobností o soutěži se též dozvíte na stránkách [Ceny Františka Filipovského za dabing](#).

Situace českého znakového jazyka – Standardizace / kodifikace znakových jazyků

Znakové jazyky jsou z pohledu lingvistiky „mladými“ jazyky (Stokoe 1960) a jejich povaha je zároveň příčinou vzniku zcela specifické tlumočnické situace. Poté co se na americkém znakovém jazyce podařilo dokázat, že tyto jazyky splňují definiční rysy přirozených jazyků (Hockett 1957) a mohou za ně být považovány (Stokoe 1960: 8), změnil se výrazným způsobem pohled na komunitu Neslyšících a tlumočení pro ni. Od té doby proběhla celá řada dílčích výzkumů, znakový jazyk nabývá širšího repertoáru funkcí a postupně získává vyšší status i v řadách odborné veřejnosti také v českém prostředí. Velký význam má poznávání funkce a struktury českého znakového jazyka i pro samotné české neslyšící. Dochází k většímu uvědomění si hodnoty českého znakového jazyka, ubývá pochybností, že není plnohodnotným jazykem vhodným pro veřejné a oficiální příležitosti či užívání ve vzdělávacím procesu (Macurová 2007). Výzkum znakových jazyků mimo jiné přispívá i k poznávání a pochopení celé kultury Neslyšících. Komunita českých Neslyšících začíná být obecně vnímána jako jazyková a kulturní menšina s právem na vlastní jazyk, sílí respekt ke znakovému jazyku i ke specifické kultuře (srov. Kosinová 2008), která je s ním spojena. Samotní členové kulturní a jazykové menšiny českých Neslyšících přestávají zároveň vnímat komunikaci vizuálně-motorickým jazykem jako méně kvalitní a určenou pouze pro neveřejný prostor klubů Neslyšících

a uzavřených virtuálních skupin na internetu.¹ To se pravděpodobně odráží také ve vysoké míře kritičnosti vůči tlumočeným textům ze strany neslyšících konzultantů.

V současné době jsme však přes veškerý pokrok ve studiu znakových jazyků objektivně stále pouze ve fázi jeho poznávání. Není to situace specifická pouze pro český znakový jazyk, mnohé jiné znakové jazyky se nacházejí v podobné situaci, i v nich jsou zatím podrobně popsány jen některé jazykové struktury. Situace znakových jazyků na celém světě je obecně velmi komplikovaná. Sociokulturním specifikem jejich problematiky jsou především otázky a) standardizace / kodifikace, b) bilingvismu / multilingvismu, c) samotné povahy znakového jazyka / neexistence psané podoby.

Standardizace / kodifikace

Znakový projev mluvčích českého znakového jazyka je velmi individuální. Na rozdíl od umělých systémů², pro něž je typickou (a žádoucí) vlastností unifikovanost

¹ V roce 1998 neslyšící student poprvé požádal tlumočnicka o změnu komunikačního systému: požadoval tlumočení do českého znakového jazyka a odmítl transliteraci češtiny.

² Na rozdíl od přirozených jazyků nevznikly uměle vytvořené komunikační systémy spontánním a dlouhodobým vývojem, nýbrž řízeným procesem s konkrétním cílem. Do této kategorie patří zejména manuálně kódované mluvené jazyky, např. znakovaná čeština a Gestuno. Znakovaná čeština je uměle vytvořený komunikační systém, který sestavili slyšící, aby se domluvili s neslyšícími uživateli českého znakového jazyka. Věta artikulovaná ve znakované češtině je sestavena podle gramatických pravidel českého jazyka, místo slov však využívá znaků „vypůjčených“ z českého znakového jazyka.

(stejně jako exaktnost, jednoduchost, pravidelnost a systematickosti), je ve všech přirozených jazycích – nejen znakových, ale i mluvených – naprosto normálním jevem **variabilita**. Rozdíl mezi češtinou a českým znakovým jazykem je v tom, že čeština disponuje tzv. **spisovnou varietou**. Rozrůzněnost českého znakového jazyka bývá často označována jako „nejednotnost“ a pokládá se za negativní rys. Lexikální rozrůzněnost českého znakového jazyka (různé podoby znaků) je dáno obvykle geograficky, ale také sociálně. V interkulturní komunikaci a oficiálních situacích přitom bývají specifické rysy znakových jazyků (simultánnost a využití trojrozměrného prostoru) zhusta potlačeny ve prospěch vyjadřování lineárního, bližšího jazykům mluveným (Macurová 2001: 69).

Tato skutečnost významným způsobem komplikuje nejen situaci ve vzdělávání neslyšících³, ale i v tlumočení pro ně⁴. Napříč celou Evropou se v některých obdobích objevily (ne)úspěšné pokusy standardizovat znakové jazyky. Tyto snahy však většinou nevedly ke kladným výsledkům a nadále přetrvává mnoho různých variet i v českém znakovém jazyce.⁵ Rozdíly ve slovní zásobě můžeme v rámci idiolektů pozorovat i v relativně stabilní oblasti slovní zásoby jako jsou dny v týdnu (Fritz 2014), barvy, členové rodiny a podobně. V současné době se především díky novým komunikačním technologiím, které dovolují neslyšícím komunikovat v českém znakovém jazyce i na dálku, rozdíly mezi varietami částečně stírají. Dnes jsou idiolekty věcí identity, prostředkem, jímž lze projevít náležitost ke konkrétní subkomunitě českých neslyšících. Znaková zásoba se v mnoha ohledech sjednocuje (např. jména státníků, názvy zemí Evropy a světa, označení funkcí a pozic) rovněž díky častější prezentaci českého znakového jazyka v médiích⁶.

Standard jazyka (spisovného jazyka), jenž se celkově těší největší prestiži, není však ani dnes jednoduché zachytit a popsat (srov. např. Daneš 1977, Adam 2006). Vše navíc ztěžuje skutečnost, že znakové jazyky nemají psanou formu. Existují sice snahy o **zápis znakového jazyka**⁷, ten je však natolik komplikovaný, že slouží převážně vědeckým účelům, nikoliv k zápisu řeči pro běžného neslyšícího čtenáře.⁸ Kvůli jeho komplikovanosti jsme se rozhodli jej v naší práci nepoužívat. Český znakový jazyk, podobně jako ostatní znakové jazyky, zároveň nedisponuje uchovanou literaturou, která by napomohla vytvoření požadovaného standardu. Jeho vytvoření navíc není možné iniciovat zvenčí, a už vůbec ne pouze slyšícími odborníky, např. vzdělavateli neslyšících. Není možné jej za krátkou dobu vytvořit ani uměle.⁹

Standardizace je dlouhodobý proces, který navíc musí nutně probíhat uvnitř jazykové komunity.¹⁰ Významnou roli v ní hrají videonahrávky projevů ve znakovém jazyce a jejich šíření prostřednictvím médií v komunitě Neslyšících.¹¹ Nezanedbatelnou úlohu mají také vznikající slovníky znakových jazyků. Těch máme v současné době k dispozici poměrně velké množství. Existují i v elektronické podobě, jež nejvíce respektuje povahu znakových jazyků (Okrouhlíková 2008). Je však obecně známo, že autory těchto slovníků nebyli až na malé výjimky lexikografové ani lingvisticky vzdělaní lidé, slyšící či neslyšící. To výrazným způsobem ovlivnilo jejich výslednou kvalitu. Mnohé z nich obsahují jen určitou nesystematicky vytvořenou „zásobárnu“ znaků určenou především pro výuku v kurzech znakového jazyka, v některých případech i ke zkoušení ze znakového jazyka, příp. ze znakové řeči¹². Příčinou existence těchto „učebnic“ je patrně zcela nesprávné přesvědčení, že k ovládnutí znakového jazyka stačí osvojit si určitou slovní (znakovou) zásobu, a u „osvětenějších“ osob také skutečnost, že o gramatice českého znakového jazyka toho zatím nevíme tolik, aby mohla být soustavně popsána ať už v gramatické příručce nebo v učebnici. Přes všechny uvedené výhrady získává jakýkoliv znak uvedený ve slovníku větší prestiž než znak, který ve slovníku není.

³ Učitelé se odmítají smířit s faktem, že na různých místech země se pro označení jedné skutečnosti používají různé znaky. Podle jejich názoru bude možné neslyšící kvalitně vzdělávat až ve chvíli, kdy se situace českého znakového jazyka ustálí, resp. až se vymezí spisovná forma českého znakového jazyka, kterou budou moci ve vzdělávání jednotně používat po celé zemi.

⁴ Např. pro tlumočnicka českého znakového jazyka působícího v Praze je náročné tlumočit pro neslyšící ze Zlína, kde se používá mnoha jiných znaků. Pro tlumočnicka je tak náročné tlumočit plynule a srozumitelně (některým znakům nemusí porozumět ani v konkrétním kontextu). Zároveň je náročné rozhodnout, jak je to „správně“, protože reálně se jedná o mnoho možných variant, jež jsou dány především konkrétním mluvčím a konkrétní situací.

⁵ To je dáno mimo jiné tím, že školy a školská zařízení pro neslyšící se nejen jako centra vzdělávání, ale i jako střediska kulturního a společenského života nacházejí v různých částech země. Často se jedná o celé vzdělávací komplexy, kam neslyšící docházejí do mateřské školy i základní školy, někdy zde setrvávají i za účelem získání středoškolského vzdělání. Během těchto let vzniká ve skupině neslyšících mluvčích ustálená zásoba znaků, která je základem dialektu. Pokud tedy hovoříme o tom, že dialekt je záležitostí regionálního rozrůzněnosti znakové zásoby, máme na mysli skutečnost, že „dialekty“ znakového jazyka vznikají především v okolí vzdělávacích areálů na různých místech České republiky. Takových center je u nás aktuálně jedenáct: Praha, Brno, Ostrava, Hradec Králové, Plzeň, Olomouc, Valašské Meziříčí, Kyjov, České Budějovice, Ivančice a Liberec. Absolventi těchto vzdělávacích komplexů získaný dialekt dále šíří. Vznikají partnerské a následně i rodinné svazky napříč zmíněnými dialekty.

⁶ Velmi významnou úlohu hraje pořad České televize Zprávy v českém znakovém jazyce, který je vysílán od roku 2000. V roce 2008 se zprávy prodloužily na deset minut (původně byly jen pětiminutové) a od září roku 2014 se vysílají kromě všedních dní i o víkendech. Tento pořad obsahuje celkově 10–12 jednotlivých zpráv včetně 2–3 zpráv v oddíle Ze světa neslyšících, obsahujících aktuální události z Česka i ze zahraničí, jež jsou pro komunitu Neslyšících zajímavé. Tyto zprávy sestavují neslyšící editoři.

⁷ Pokud chceme písemně zaznamenat, co bylo znakováno, máme tři možnosti: 1) transkripcie glosami, 2) slovní popis, 3) notační systém (Okrouhlíková 2008).

⁸ Na základě zahraničních poznatků a excerptce znaků z českých materiálů byl vytvořen soubor symbolů, který reprezentuje jednotlivé parametry znaků českého znakového jazyka (místo artikulace, tvary rukou, orientace prstů a dlaně, vzájemná poloha rukou, pohyb rukou). Tyto symboly se dosazují do příslušných obecných vzorců. Znaky jsou vždy zapisovány z pohledu produktora (znakujícího).

⁹ Snahu o vytvoření skupiny neslyšících odborníků, která by během pěti let měla tento standard vytvořit, jsme měli možnost zaznamenat i u nás. V devadesátých letech dvacátého století vneslo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR požadavek, aby vznikla pracovní skupina složená ze slyšících odborníků na vzdělávání neslyšících a vytvořila „jednotný“ znakový jazyk. Ten získá status „spisovného“ jazyka a bude moci být využit ve vzdělávacím procesu, čímž usnadní vzdělávání neslyšících. Tyto snahy u nás, stejně jako v jiných zemích, nepřinesly očekávaný výsledek.

¹⁰ V našem případě musí standardizace nutně probíhat v komunitě Neslyšících bez vedení a usměrňování slyšícími.

¹¹ Jedná se především o pořady zpracováváné a vysílané veřejnoprávní televizí: Zprávy v českém znakovém jazyce a některé díly Televizního klubu neslyšících, které jsou moderovány mladými, sebevědomými a často i lingvisticky vzdělanými rodilými mluvčími českého znakového jazyka.

¹² „Znaková řeč“ byl termín použitý v zákonu o znakové řeči č. 155/1998 Sb. Rozuměl se jím ovšem český znakový jazyk (přirozený jazyk Neslyšících s vlastní gramatikou) a znakovaná čeština (umělý komunikační systém založený na gramatice češtiny).

Takový znak má zároveň potenciál dále se šířit, dostat se do jádra znakové zásoby a stát se tak pevnou součástí znakového jazyka konkrétního společenství Neslyšících na určitém území. V naší práci využíváme několik slovníkových autorit, jež zpracovávají všeobecnou znakovou zásobu českého znakového jazyka, případně popisují část terminologie z oblasti elektroniky.

Je vůbec možné, aby došlo ke sjednocení znakového jazyka, k jeho standardizaci a následné kodifikaci? Podle Encyklopedického slovníku češtiny je standardizace „uvádění, uvedení na standard, jednotná úprava; standardizování“. Jazyková standardizace je proces vzniku všeobecně používané, prestižnější a všeobecně platné jazykové variety v rámci jednoho jazykového společenství. Tato **jazyková varieta**¹³ je obvykle označována jako „**spisovný jazyk**“.

Význam standardizace tkví především v tom, že v rámci celého jazykového společenství dojde k uznání a stanovení jednotného jazykového útvaru (Brandhoff 2005). Neméně významný je také fakt, že: 1) začíná existovat **společné měřítko** standardizované variety pro sociální instituce jako jsou např. úřady, soudy a školy (je vymezeno, jak je to „správně“), 2) dochází k **podpoře sociální integrace** (respekt k uživatelům rozdílných idiolektů), 3) a především se **ukotvuje status jazykového společenství** (členové českého společenství znakového jazyka by užívali jednotný znakový jazyk stejně jako slyšící, kteří se řadí do českého jazykového společenství, užívají vedle různých nespisovných variety češtiny i češtinu spisovnou)¹⁴ a v neposlední řadě 4) **usnadňuje práci tlumočnickům** a dalším odborníkům v oblasti znakového jazyka a jeho tlumočení či výzkumu.

V procesu standardizace českého znakového jazyka hraje významnou úlohu lingvistika znakových jazyků, která má popsat gramatiku a slovní zásobu různých variety národního znakového jazyka. V procesu standardizace je důležitá dobrá spolupráce mezi **neslyšícími i slyšícími odborníky** z oblasti znakového jazyka z různých regionů. Jednou z dalších úloh neslyšících odborníků by mohlo být zprostředkování standardizovaného znakového jazyka samotným neslyšícím uvnitř komunity. Zde by zase zcela jistě sehrála důležitou roli média a možnost zasáhnout větší množství mluvčích znakového jazyka prostředkem, který je audiovizuální a v plné míře respektuje charakter vizuálně-motorického jazyka.

Postupy, jež jsou k dispozici pro vytvoření standardu v určitém jazykovém společenství v širším slova smyslu, jsou spjaty s určitými výhodami, ale bohužel i s nevýhodami (Brandhoff 2005):

1. Znakový jazyk by mohl být **vytvořen úplně nově**, nezávisle na původních varietách znakového jazyka, takže by byl prakticky vytvořen uměle. Pak by se nejednalo o přirozený jazyk.

2. Další možností je **vybrat jednu varietu jazyka a tu označit za „standard“**.¹⁵ Výhodou je snadná realizace tohoto procesu, protože by se v podstatě převzala už existující jazyková varieta. Nevýhodou je jistě diskriminace ostatních variety a možná subjektivita výběru variety určené ke standardizaci. V současné době, kdy jednotlivé subkomunity neslyšících „bojují“ za právo používat svou preferovanou varietu jazyka, která je často vázána na komunikaci uvnitř nejbližší rodiny a přátel, je tato možnost podobně jako možnost předchozí navíc také jen možností teoretickou.¹⁶
3. Standard by se mohl vytvořit také **syntézou všech existujících variety**. Výhody by spočívaly ve „spravedlnosti“ při tvorbě standardu z pohledu všech subkomunit a byl by využit potenciál všech variety znakového jazyka. Nevýhody spočívají v tom, že tento postup je technicky těžko uskutečnitelný. Muselo by dojít ke sběru dat všech variety a k následnému vymezení standardu na základě nejvíce frekventovaných jazykových prostředků. Tato cesta je ale po všech stránkách velmi náročná.

Standardizovaný znakový jazyk je však smysluplný a žádoucí i podle zástupců komunity Neslyšících (Nováková 2008). Mohl by být využit mimo jiné ve vzdělávání dětí se sluchovým postižením i při vzdělávání tlumočnicků znakového jazyka na celém území České republiky. Standard českého znakového jazyka by se zároveň mohl rovnoprávně uplatňovat v běžném užívání vedle regionálních variety, které by existovaly nadále, podobně jako je tomu v mluvených jazycích.

Úskalím standardizace mohou být konflikty a vytvoření mnohých třecích ploch pro rozdílné názory jednotlivých členů společenství českých Neslyšících a nepřijetí standardu komunitou Neslyšících, protože každý člen komunity bude považovat právě svoji varietu za jedinou správnou.¹⁷ Je tedy pravděpodobné, že by se mohl vytvořit standard, který nebude užíván.¹⁸

Nejvíce respektující cestou vedoucí k výsledné standardizaci je podle našeho názoru 1) **vytváření co možná největšího množství kvalitních slovníků** českého znakového jazyka, které budou hojně využívány nejen ve vzdělávání neslyšících, ale i jejich tlumočnicků. Zásadní je také

¹⁵ Tuto ambici měl například Slovník znakové řeči (1988), který „vybral pražskou varietu českého znakového jazyka“.

¹⁶ V současné době se například při organizaci konkurzu na pozici moderátora Zpráv v českém znakovém jazyce předem určuje regionální struktura výsledného moderátorského týmu. V roce 2012 se obsazovaly celkem čtyři volné pozice, dvě byly oficiálně určeny neslyšícím mluvčím z Čech a dvě neslyšícím mluvčím z Moravy.

¹⁷ Tímto směrem se alespoň ubíraly mnohé debaty, které byly na téma standardizace jazyka v komunitě Neslyšících doposud vedeny. Může dojít také ke konfliktu mezi zástupci starší a mladší generace neslyšících. Pro mnoho starších může být „nový standard“ problematický, protože vyrůstali v určité varietě a zvykat si na varietu jinou by pro ně bylo příliš komplikované. Zezela právem by to mohli vnímat jako jazykovou diskriminaci a zákaz používání „svého“ jazyka, zatímco standard by vnímali jako „cizí“.

¹⁸ Např. moderátoři Zpráv v českém znakovém jazyce mají pravidelná školení vedená neslyšícími lingvisticky poučenými odborníky, kteří jsou iniciátory vzniku „standardu“ pro moderátory, tj. vymezení slovní zásoby, která je v televizních zprávách všemi moderátory závazně používána. Tím je do značné míry ovlivňována slovní zásoba českého znakového jazyka v oblasti zpravodajských žánrů a znaková zásoba velkého množství neslyšících.

¹³ Jazykovou varietou rozumíme „množinu jazykových prostředků s podobnou sociální distribucí, resp. s podobnou distribucí teritoriální nebo funkční“ (Encyklopedický slovník češtiny, 2002: 519).

¹⁴ Pro ilustraci procesu standardizace obecně bychom se měli rozhlédnout i po příkladech z historie mluvených jazyků, na nichž je vidět jak pozitivní, tak negativní vývoj standardizace jazyka. Pozitivním příkladem je např. v devatenáctém století zavedení finštiny jako nového jazyka ve Finsku, kde byl nejprve používán jazyk ruský a švédský. Negativně bývá vnímáno například esperanto jakožto umělý jazyk, který se nikdy nerozšířil a ovládá a používá ho jen málo osob.

2) možnost působení co největšího počtu vzdělaných neslyšících mluvčích znakového jazyka ve vzdělávání neslyšících. Neméně významná je rovněž 3) podpora co největší plošné prezentace znakového jazyka na veřejnosti, především v audiovizuálních médiích a na internetu, a to prezentace přímo projevu neslyšících rodilých mluvčích, případně lingvisticky a translátologicky dobře připravených tlumočnicků znakového jazyka. Podstatným dílem by ke standardizaci přispělo 4) vytvoření kvalitního korpusu českého znakového jazyka, který by obsahoval jazykový materiál, s nímž bychom mohli pracovat mimo jiné i při hodnocení výstupů tlumočení.

Vzhledem k výše zmíněným problémům se standardizací českého znakového jazyka v praxi nejčastěji odkazujeme na konzultace s neslyšícími rodilými mluvčími, kteří jsou aktivními členy komunity českých Neslyšících. Jejich hodnocení a názory jsou zásadní při rozhodování, zda jazykový prostředek užitý v tlumočeném textu je či není přijatelný pro komunitu Neslyšících (zda je součástí některé ze stávajících variant českého znakového jazyka, nebo je neslyšícími vnímán jako tlumočnickova „chyba“).

MGR. NAĎA HYNKOVÁ DINGOVÁ, PHD.

Použité zdroje:

- ADAM, R., 2006. Znovu a šířeji o formě kodifikace. Naše řeč 89, č. 4, s. 198–203.
- BRANDHOFF, E., 2005. Zur Standardisierung von Gebärdensprachen. Die Rolle der Linguistik bei der Ausformung einer Gebärden-Hochsprache. Das Zeichen, č. 71, s. 448–453.
- DANEŠ, F., 1977. K dvěma základním otázkám kodifikace. Naše řeč 60, č. 1, s. 3–13.
- HOCKETT, Ch., 1958. A Course of Modern Linguistics. New York: Macmillan.
- FRITZ, M., 2014. Znaky pro základní kalendářní jednotky v českém znakovém jazyce. Bakalářská práce. Praha: FF UK.
- KOSINOVÁ, B., 2008. Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina – kultura neslyšících. Praha: ČKTZJ.
- MACUROVÁ, A., 2001. Jazyk a hluchota. Slovo a slovesnost 62, s. 92–104.
- MACUROVÁ, A., 2007. Lingvistika a cesty ke gramotnosti neslyšících. Speciální pedagogika 17, s. 49–61.
- NOVÁKOVÁ, R., 2008. Mezinárodní znakový systém a šestijazyčný překladový slovník základních frází (ČZJ, DGS, ASL, BSL, PJM, MZS) [DVD]. Praha: ČKTZJ.
- OKROUHLÍKOVÁ, L., 2008. Lexikografie a dostupné slovníky znakované češtiny. Praha: ČKTZJ.
- STOKOE, W., 1960. Sign Language Structure: An Outline of the Visual Communication Systems of the American Deaf. Buffalo: Dept. of Anthropology and Linguistics, University of Buffalo.
- STOKOE, W., 1960. Sign language structure. Studies in Linguistics. Occasional Paper, 8.
- STONE, Ch.; WOL, B., 2008. Dumb O Jemmy and others: Deaf people, interpreters and the London courts in the eighteenth and nineteenth centuries. Sign Language Studies 8 (3), s. 226–240.

TLUMOČNÍCI BOJUJÍ

V závěru srpna 2019 nám FIT poslal odkaz na článek uveřejněný v časopisu [slator](#). Upozornil na něj Jørgen Chr. Nielsen z dánského odborového svazu Kommunikation og Sprog (Communication and Language Professionals). Přinášíme překlad úvodního článku do češtiny s odkazem na [originální článek](#), kde lze najít podrobnější pozadí kauz.

Tlumočníci bojují

V tomto týdnu se USA i Dánsku podařilo dostat na titulní strany médií, a to nejen na poli mezinárodní politiky, ale i v oboru jazykových služeb. Kalifornští tlumočníci vyrukovali do boje za to, aby se na ně nevztahovala státní legislativa, která by z nich udělala zaměstnance zadavatelů jejich práce.

Minulý týden na jednání Legislativního výboru státu Kalifornie prohlásil jeden profesionální tlumočnický představitel, že tlumočníci a překladatelé nejsou žádní brigádníci, které by tato legislativa měla chránit, naopak jsou to kvalifikovaní profesionálové pracující ve svém oboru jako nezávislí dodavatelé děle

než 50 let. ATA (American Translators Association) argumentovala tím, že zákon v současné verzi ohrožuje samotnou existenci tlumočnicků.

Naopak v Dánsku se zdá, že kritizovaná agentura EasyTranslate získala nečekáného spojence. Tlumočníci se postavili na odpor proti vítězství EasyTranslate ve výběrovém řízení na celostátní rámcový kontrakt a sdružují se za účelem bojkotu této jedné agentury. Načež jeden odborník vyjádřil v celostátních novinách názor, že tím tlumočníci možná porušují dánský antimonopolní zákon.

B. STEJSKALOVÁ

Jak se stát soudním tlumočnickem českého znakového jazyka

Soudní tlumočení je velice náročnou oblastí vyžadující vysokou míru profesionality a zkušeností v oboru tlumočení. Soudní tlumočníci působí nejčastěji na policii, u soudů, na odboru azylové a imigrační politiky MV ČR, či při svatebních obřadech. Jejich pracovní náplní je zprostředkování úředních, ověřených překladů či tlumočení, které je důležité primárně z toho důvodu, že česká legislativa umožňuje úřadům, soudům a ostatním státním institucím přijímat dokumenty či výpovědi pouze v českém jazyce (v některých případech s výjimkou slovenštiny). Ačkoli jsou soudní tlumočníci velice důležití, v případě tlumočení českého znakového jazyka je soudní tlumočení spojeno s velkými komplikacemi. Nejprve je však třeba poznat vzdělávací systém pro tlumočnický znakového jazyka v České republice obecně.

Kde je v současné době možné se naučit český znakový jazyk

V České republice se výukou znakových jazyků zabývá hned několik organizací (založených neslyšícími) s oblastní působností, jež nabízí široké veřejnosti volnočasové skupinové či individuální kurzy českého znakového jazyka. Ty jsou akreditovány MŠMT ČR a působí v Praze, Brně, Hradci Králové a Českých Budějovicích. Výuka probíhá přímou metodou, tedy čistě v českém znakovém jazyce bez překládání do českého jazyka a vyučujícími jsou výhradně neslyšící lektori, rodilí mluvčí českého znakového jazyka. Tyto organizace nabízí kurzy osmi různých úrovní, takzvaných modulů, přičemž první je určena úplným začátečníkům, kteří nemají s českým znakovým

jazykem žádné či minimální zkušenosti a poslední, osmá, se zaměřuje na udržování jazykových kompetencí na pokročilé úrovni. Jednotlivé kurzy jsou zakončeny zkouškou opravňující k pokračování ve studiu na vyšší úrovni a k získání osvědčení o absolvování kurzu.

Kde je možné se vzdělávat pro profesi tlumočnicka českého znakového jazyka

Nabytím pokročilých jazykových kompetencí v českém znakovém jazyce (ať již v některé z výše uvedených organizací, či samozřejmě také životem mezi neslyšícími, jako je tomu například v případě CODA) však cesta za tlumočnickou profesí ani z daleka nekončí. Jazykové a tlumočnické kompetence jsou něco zcela odlišného. Zatímco jazykové kompetence jsou znalosti a schopnosti užívání jazyků, tlumočnické kompetence jsou schopnosti kvalitního převodu obsahu sdělení mezi dvěma jazyky (v tomto případě českém a českém znakovém). Proto je nutné se i po nabytí jazykových kompetencí v obou jazycích nadále vzdělávat systematicky v oblasti tlumočení.

V letech 2003–2014 zajišťovala tlumočnické vzdělávání profesní organizace tlumočnicků českého znakového jazyka. Zájemci měli možnost absolvovat Certifikační vzdělávací program České komory tlumočnicků znakového jazyka, jenž měl za cíl zajistit dostatečné množství odborně vzdělaných profesionálů, kteří by mohli poskytovat kvalitní tlumočnické služby, což by nám umožnilo alespoň částečně se přiblížit úrovni tlumočení v jiných, v tomto ohledu vyspělejších zemích EU. V rámci programu si aspirující tlumočníci již na začátku studia zvolili jednu ze tří možných specializací – tlumočení českého znakového jazyka, transliterace znakové češtiny a vizualizace mluvené češtiny. Certifikační vzdělávací program probíhal formou tematických seminářových bloků a student si mohl z nabízených seminářů (teoretických i praktických) libovolně sestavit svůj studijní program tak, aby splnil podmínky studia a získal dostatek kreditů. Pokud se studentovi povedlo splnit všechny podmínky a úspěšně vykonal závěrečnou zkoušku, získal certifikát České komory tlumočnicků znakového jazyka svědčící o jeho profesionalitě. Studium trvalo přibližně 2,5–3,5 roku, v závislosti na specializaci. Tento program však není v současné době provozován.

Vyšší odborná škola v Hradci Králové nabízí nově od roku 2016 studentům tříletý program tlumočnictví českého znakového jazyka formou denního studia. Předpokladem k přijetí není předchozí znalost českého znakového jazyka, veškeré potřebné schopnosti by měl student nabyt v rámci studia. Mezi výukové předměty, které studenti v průběhu studia absolvují, se řadí například Dějiny tlumočení znakového jazyka, Úvod do tlumočnické profese, Teorie a praxe překladu, Teorie tlumočení znakového jazyka, Etiketa tlumočení, Aktuální otázky tlumočení, Konsekutivní tlumočení, Simultánní tlumočení, Tlumočení specifických témat, Tlumočení pro hluchoslepé,

Tlumočení v týmu, Interaktivní tlumočení, Observace tlumočení ve vzdělávání.

Jedinou dostupnou možností akademického vzdělání v oboru je však studium oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Jedná se o jediný vysokoškolsky akreditovaný program v České republice, který nabízí možnost vzdělávání v oblasti tlumočení českého znakového jazyka. Bakalářské studium trvá tři roky a nabízí studentům vzdělání v oblasti českého znakového jazyka, kultury a dějin neslyšících či lingvistiky. Po vstupní části studia v oboru Deaf studies si studenti ve druhém ročníku vybírají ze tří specializací - odborné, pedagogické a tlumočnické. V rámci jednotlivých zaměření poté absolvují několikátýdenní praxi a dostanou možnost se zúčastnit exkurzí, konferencí či dalších akcí věnujících se jejich zaměření. Při tlumočnické specializaci se studenti seznámí s problémy tlumočení, specifiky tlumočení mezi znakovým jazykem a jazykem slyšící většiny, projdou tlumočnickou přípravou a postupně se připraví na profesi tlumočnicka také díky povinné praxi.

Bohužel, tímto v České republice studenti dosáhnou aktuálně nejvyšší možné úrovně souvislého tlumočnického vzdělání, které se u nás nabízí. Následně se již jedná pouze o iniciativu daného jedince a jeho touhu se dále učit a stát se opravdu kvalitním tlumočnickem. Pokud má začínající tlumočnický zájem, může v rámci dalšího vzdělávání navštěvovat například kurzy pořádané Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka a jinými profesními organizacemi tlumočnicků, které se vždy soustředí na konkrétní tlumočnické dovednosti či situace.

Jak se stát soudním tlumočnickem českého znakového jazyka?

Tlumočníci mají možnost se profesně profilovat a zaměřit se na různé tlumočnické oblasti. Jednou z nich je také soudní tlumočení, kterým se budu nadále zabývat. Komora soudních tlumočnicků České republiky uvádí jako základní předpoklady ke jmenování uchazeče soudním tlumočnickem níže uvedené:

Vzdělání	Speciální výuka	Odborná praxe
získání vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu překladatelství a tlumočnictví	absolvování dvousemestrálního studia pro tlumočníky a překladatele v oblasti práva na právnické fakultě VŠ	min. 5 posledních let aktivní překladatelské a tlumočnické praxe (převážná část musí být získána po ukončení vysokoškolského studia)
získání vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu učitelství jazyka, filologie	absolvování dvousemestrálního studia pro tlumočníky a překladatele v oblasti práva na právnické fakultě VŠ	min. 5 posledních let aktivní překladatelské a tlumočnické praxe (převážná část musí být získána po ukončení vysokoškolského studia)
získání vysokoškolského vzdělání v jiném magisterském (inženýrském) studijním programu (ve zvlášť odůvodněných případech lze nesplnění této podmínky prominout)	absolvování dvousemestrálního studia pro tlumočníky a překladatele v oblasti práva na právnické fakultě VŠ absolvování státní jazykové zkoušky speciální pro obor překladatelský nebo tlumočnický	min. 5 posledních let aktivní překladatelské a tlumočnické praxe (převážná část musí být získána po absolvování státní jazykové zkoušky)
rodilý mluvčí, tj. osoba, jejímž rodným jazykem je daný jazyk – získání vysokoškolského vzdělání v rodném jazyce (ve zvlášť odůvodněných případech lze nesplnění této podmínky prominout)	absolvování dvousemestrálního studia pro tlumočníky a překladatele v oblasti práva na právnické fakultě VŠ absolvování státní jazykové zkoušky speciální pro obor překladatelský nebo tlumočnický	min. 5 posledních let aktivní překladatelské a tlumočnické praxe (převážná část musí být získána po absolvování státní jazykové zkoušky)

Tabulka: Komora soudních tlumočnicků České republiky. Jak se stát soudním tlumočnickem [online]. In: [cit. 2019-06-21].
Dostupné z: www.kstcr.cz/cz/jak-se-stat-soudnim-tlumocnikem

Vzhledem k tomu, že předpokladem pro jmenování soudním tlumočnickem je vždy minimálně úspěšné složení státní zkoušky v daném jazyce (na magisterské úrovni), je jasné, že aspirující soudní tlumočníci českého znakového jazyka zde narážejí na problém. Jak jsem již zmiňovala výše, v současné době je v České republice možné získat maximálně bakalářské vzdělání v českém znakovém jazyce. Soudní tlumočnický znakového jazyka však samozřejmě potřebujeme a nějakým způsobem tedy pracovat musí.

Jak se pak taková situace řeší? V seznamu znalců a tlumočnicků je k dnešnímu dni (18.6.2019) zapsáno 24 tlumočnicků znakového jazyka. Platí pro ně zákon o znalcích a tlumočnicích, v jehož platném znění se uvádí, že „Orgán veřejné moci může ustanovit znalcem (tlumočnickem) osobu, která není zapsána do seznamu a má potřebné odborné předpoklady pro to, aby podala posudek (provedla tlumočnický úkon) a která s ustanovením vyslovila souhlas“. Na jeho základě jsou tlumočníci z praxe pro konkrétní úkony jmenováni takzvaně ad hoc, tedy pro daný účel a pouze pro něj.

S naprostým nedostatkem kvalifikovaných tlumočnicků a zvykem jmenovat tlumočnický českého znakového jazyka ad hoc se však obecně dostáváme do velmi nebezpečné situace. Představme si například situaci, kdy se obžalovaný občan České republiky dostává k soudnímu líčení a až tam vyjde najevo, že je neslyšící. V této neočekávané situaci není samozřejmě přítomen žádný soudní tlumočník. Soudci si často neuvědomují důležitost přítomnosti schopného tlumočnicka českého znakového jazyka, a proto se v některých případech může stát, že je do pozice tlumočnicka jmenován například slyšící rodinný příslušník, který přišel neslyšícího doprovodit bez problému se s ním domluví (na jaké úrovni je komunikace však není možné nijak ověřit). Tento člověk na sebe však ve chvíli vyslovení souhlasu se jmenováním přebírá veškeré povinnosti soudního tlumočnicka.

Soudní tlumočení je specifické především tím, že tlumočník musí převádět původní projev v přesném znění, nesmí docházet k odchylkám od původního projevu, k žádným úpravám či změnám ve výpovědi. Tlumočník tedy musí ovládat oba jazyky na perfektní úrovni a mít dostatečné vzdělání, aby byl schopen s nimi takto pracovat. Mimo to je však také absolutně zásadní, aby tlumočení

vykonával nestranně. Není tedy možné, aby bylo s projevem jakkoli manipulováno ve prospěch jedné či druhé strany, do výkonu tlumočení nemohou za žádných okolností vstupovat jakékoli osobní pohnutky či sympatie, natož rodinné vazby. Tlumočník musí pracovat s fakty, tedy pouze s informacemi, kterými si je jistý. V momentě, kdy tlumočník stoprocentně neporozumí vyřčenému, je povinen se autora projevu doptat a ujistit se, že projev zcela správně pochopil.

Je tedy vůbec možné, aby zmíněný hypotetický rodinný příslušník z předchozí části textu byl schopen tento úřad řádně zastat? Samozřejmě to možné není.

Soudní tlumočení vyžaduje nejvyšší možnou profesionalitu, vzdělání a dlouholeté zkušenosti v oboru tlumočení. Absencí magisterského oboru tlumočení českého znakového jazyka a s tím spjatou neschopností zajištění dostatečného počtu řádně jmenovaných soudních tlumočnicků s jednotnou úrovní profesionality a tlumočení znakového jazyka v České republice tak zatím stále trpí jak neslyšící, tak justice samotná.

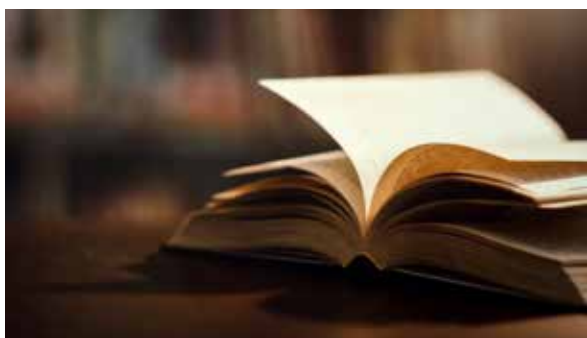
Pozitivním výhledem do budoucna však může být například současná snaha zaměstnanců Ústavu jazyků a komunikace neslyšících na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy o otevření magisterského oboru tlumočnictví českého znakového jazyka, který by studentům poskytl možnost magisterského vzdělání v oboru a otevřel by jim tak brány (nejen) do oblasti soudního tlumočení.

KATEŘINA NEZBEDOVÁ

studentka 2. ročníku oboru Čeština v komunikaci neslyšících na UJKN na FFUK, vyučující Mgr. Naďa Hynková Dingová, Ph.D.

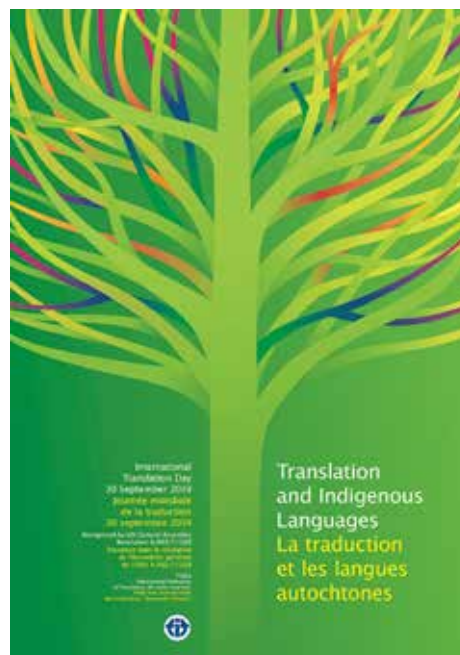
Zdroje

<http://ruce.cz/clanky/1071-komparace-tlumocniku-znakoveho-jazyka-v-terciarnim-vzdelavani-v-usa-a-cr>
<https://www.kstcr.cz/cz/jak-se-stat-soudnim-tlumocnikem>
<https://www.cun.cz>
<http://www.cktjz.com>
<http://www.pevnost.com>
<http://www.evolute3.cz>
<http://www.trojrozmer.cz>
<http://neslhc.com/vyssi-odborna-skola/>
<https://www.kstcr.cz/cz/legislativa-zakony-zakon-c-36-1967-sb-o-znalcich-a-tlumocnicich-v-platnem-zneni>

Slovníky stále soutěží

Soutěž Slovník roku pokračuje letos již 27. ročníkem. Během těch předešlých šestadvaceti prošlo hodnocením – v prvních letech veřejností, později již odborných porot – celkem 1717 titulů slovníků a encyklopedií. O soutěži a její historii se dozvíte více na adrese: www.jtpunio.org/Soutez-Slovník-roku.

Vítejte v České republice!

To je název adaptačně-integračních kurzů, jež mají cizincům pocházejícím ze zemí mimo EU a nacházejícím se v prvních měsících v naší zemi, pomoci zorientovat se v novém prostředí, překonat případné překážky a pochopit svá práva a povinnosti. Umožní nově příchozím snadněji vyřizovat své záležitosti na českých úřadech, poskytnou jim kontakty na právní a sociální služby integračních center pro cizince a nevládní neziskové organizace. Smyslem kurzů je také zvýšit interkulturní dovednosti jejich účastníků, aby se co nejnáze integrovali v novém prostředí.

Projekt realizuje nevládní nezisková organizace **Slovo 21, z. s.** a ta si pro tyto kurzy vychovává i své tlumočníky. Nedávno se jich zúčastnilo 14 španělštinářů a 11 ruštinářů. Jejich příprava probíhala po dva dny v K-centru na Senovážném nám., ve spolupráci s Jednotou tlumočnicků a překladatelů. Více se dozvíte zde:

www.vitejtevcr.cz, www.facebook.com/vitejtevcr.

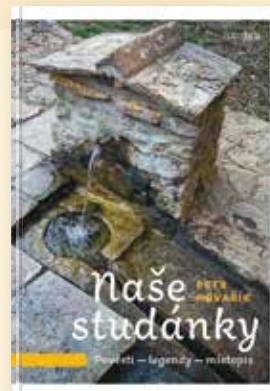

Léto

Václav Vokolek

Kniha rozložená do čtyř svazků podle ročních dob je knihou pro poutníky a cestovatele. Je jakýmsi návodem, jak se pohybovat v krajině, abychom nebyli pouze bezduchými turisty. Lidé se dnes vydávají na cesty, ať již na kole, pěšky, letadle či lodí, a jako dávní poutníci si opět skládají velkolepost krajiny, paměť památek, souvislostí času a vzdáleností, do nezapomenutelného obrazu.

Rámec k němu může být tato kniha.

Naše studánky

Petr Kovařík

Téma studánek a pramenů je mimořádně aktuální, neboť tyto přírodní zdroje jsou dnes znovu doceňovány a chráněny. Téma této knihy je postaveno na studánkách a pramenech, k nimž se vztahují známé i téměř neznámé dávné pověsti a legendy. Kniha je pojata jako netradiční kulturně historický i přírodní průvodce, který poslouží nejen jako četba, ale i také jako inspirace k výletům.

Leonardo 500

Fabio Scaletti

Malíř, sochař, architekt, přírodovědec, hudebník, spisovatel, vynálezce a konstruktér. Tím vším byl Leonardo da Vinci. Tato výpravná publikace seznamuje s Leonardovými mistrovskými díly. Ukazuje techniku jeho práce, jeho vědecké a technologické metody, jeho studie anatomie i množství návrhů. Uvedené práce a obrazy doprovází podrobný popis a technické nákresy.

Tajemství filmové řeči

Jon Boorstin (překlad Jan Svěrák)

Proč vlastně chodíme do kina? Co dělá z herce hvězdu? Dlouholetý producent a scenárista Jon Boorstin proniká pod kůži hollywoodským filmovým tvůrcům a vysvětluje, díky čemu jsou filmy tak magické, tak strhující – a tak oblíbené. Kniha poskytuje dobrodružná a často nečekaná odhalení skrytých pravidel a mechanismů, na jejichž základě film dokáže fungovat. Ocení ji i diváci, kteří film sami nedělají, ale mají ho „jen“ rádi.

Patron náš i na Kvildě?

Když si na Šumavě vyšlápnete z Kvildy na Horskou Kvildu (po silnici 5, po turistické značce 7,5 km), na začátku obce uvidíte vpravo na stráni desítky oveček a hned za nimi hezkou horskou chalupu obklopenou řadou zajímavých dřevěných soch. Vrátka ani plot usedlost nemá, u domu nevidím nikoho, čerstvě posečený trávník zve k prohlídce zajímavých plastik. Vidíme Charlieho Chaplina s nezbytnou buřinkou a hůlkou (foto 1), dobrosrdečný úsměv dobrého vojáka Švejka a níže hned jeho autora v tvůrčím procesu (2). Na třetí fotografii je socha Josefa Klostermanna, jenž byl znám coby „poslední žijící šumavský obr“ (213 cm) pod přezdívkou Rankl Sepp. Legendární postavu Šumavy – dobrosrdečného siláka – zachytil jeho jmenovec Karel Klostermann ve svém románu *V ráji šumavském*. V pozadí na téže fotografii se nachází trojice soch, jež však známe spíše z Velikonočních ostrovů, co ty tu dělají?

Přímo před chalupou tančí baletka na stole (4) a hned vedle lyžařka v dobovém úboru z 30. let minulého století (5). To je už příliš krásných děl, než aby foťák zahálel. Zaklepu a vyjde sympatický pán, focení hned dovolí, je na ně zvyklý. Skládáme mu poklonu za všechny krásné dřevěné sochy a ptáme se na ty tři tajemné hlavy, ty jediné jsou betonové. Ano, to jsou kopie soch z Velikonočního ostrova, můj syn je tam rozpohyboval, snad ho znáte. Jasně, kdo by neznal Pavla Pavla! A toto je jeho otec, místní usedlík a sedmaosmdesátiletý řezbář Ladislav Pavel. K té baletce i lyžařce mu stála modelem jeho manželka. Ale počkejte, říká pan Pavel, ještě vám ukážu, co mám nejradši, na tom jsem dlouho pracoval – a za chvíli vyjde ven s krásným reliéfem sv. Jeronýma podle Albrechta Dürera! (6, 7) Vysvětlili jsme mu, proč my máme Jeronýma také rádi, a poděkovali za pěkný zážitek. Vřele jej doporučuji i Vám, turisté, vydejte se tam, třeba již přibude nějaká nová socha.

TEXT A FOTO PETR KAUTSKÝ

1

2

3

4

5

6

7

HOVNO PLAVÉ PO RUSAVĚ

Na rodinné fotce z jara po Vítězném únoru vypadá Jaroš jako nevinný, školou ještě nepovinný chlapeček; on i o tři roky mladší Mireček mají krátké kalhoty jižténě šráky, zatímco nejstarší Jindřich, netušící ještě, že výnosem Strany, Vlady a Nejedlého dědka bude nucen přestoupit z prvního ročníku zrušeného gymnázia v okresním městě do šesté třídy základní osmileté školy v blízkém městysu, dosud nenosí brýle (nebo si je sundal). Rodinné rysy mladšího Mirečka jsou poněkud upřílišněny v oblasti uší: Mireček měl na rozdíl od obou bratří nádherně odstálé lopouchy (maminkou ohleduplně označované jako „otrčený óška“), jichž se zbavil až jako student; okolnosti, za nichž se tak stalo, vylíčíme jindy při vhodnější příležitosti.

Od Velkého bratra odlišuje Jaroše nejen věkový rozdíl sedmi let, ale na fotografii též oděv: Jindřich má na sobě oblek. Rodiče by spíše řekli *šaty* - však když nechali vystudovat všechny tři syny a krátce před důchodem si trochu polepšili živobytí, matka s jistou uštěpačností nazývala pozdně strojivého manžela *náš šatař*, neboť si ob rok kupoval do lázní nový oblek. Teprve tou dobou se Jaroš dověděl, že otci kdysi říkali sourozenci *těstař*, protože rád válel těsto a pekl koláče,

vánoční pečivo, ba i chleba. Došlo to tak daleko, že když matka Růžena musela po válce na operaci žlučníku, sedlák Jindřich jí do nemocnice přivezl plnou krabici vlastnoručně upečených vanilkových rohlíčků, které ovšem obdarovaná po manželově odjezdu rozdala spolupacientkám, protože dá rozum, že sama, čerstvě bez žlučníku, je konzumovat nemohla...

Oběma mladým rodičům táhne na čtyřicítka, stařence z věminku bude brzy sedmdesát. Jarošek tyhle časové proporce ovšem ještě vůbec nevnímá. Mamičku má za mladou, jak ji zná odjakživa, za velitelku slepic s kuřátky, kachen s káčátky a králic s králíčky, koček s koťaty i fenky bez štěňat a za přítelkyni jahod, rybízů, pivoňek, jabloní, trnek a hrušní; tatíčka pak má za drsného, slovem i činem nesmlouvavého hospodáře, který poroučí koním, kravám, prasatům i svým třem synům a nikdy nejde daleko pro švihnutí bičem, zasakování či rovnou *lepanec*. Mamička je stejně milosrdná jako Matka Boží, tatíček je stejně neúprosný jako Bůh Otec.

Stařenka si Jaroška oblibuje proto, že jí chodí nakupovat do Trnkova koloniálu s lístkem, na kterém je seznam počínající polovinou *štrycle* chleba a končící k radosti nakupujícího cukrлаты: dvě z nich budou jeho

odměnou za pochůzku. Už sice umí číst, a to nejen novinové titulky otcovy Lidové obrody, ale se stařečným švabachem, který pan Trnka vždy hravě rozluští, by si pochopitelně nevěděl rady. Koko či kokino (neboli, dle jména výrobce, štolverk) bývá Jaroškovou odměnou též za službu, kterou poskytuje stařence jen jednou v měsíci: stříhání nehtů na nohou. Stará paní už se nedokáže náležitě ohnout, a tak jí pedikéra dělá vnuk.

Do pravidelného selského rytmu venkovského života, který určují roční období s jarním setím, průběžným sekáním jetele na poli a trávy v obou zahradách, letní sklizní obilí (a jednou dokonce lnu), sušením sena na louce, se stodolou nejprve plnou snopů a po jejich vymláčení plnou slámy, s podzimním vyoráváním brambor a řepy, zavážením řepy do cukrovaru a odvážením řízků do zahradního dolu, kde je za podzemních mrazíků Jaroš s Mirkem šlapou, aby se náležitě udusané proměnily v zimní krmivo pro dobytek - tedy do tohoto odedávna platného cyklu se začínají koncem podzimu vlamovat cizí lidé: dva úplně cizí a jeden místní dělají „nábor do družstva“. Přesvědčují rodiče ke vstupu do JZD dlouho do noci, takže Jarošek, který dosud spává v přední, nevytopitelné světnici, nemůže pro

jejich neustálé ropocení usnout anebo, usne-li, je co chvíli vzhůru, když jedna či druhá strana sporu zvýší hlas:

„Co bych na tém vydělal, dy bych dal pole, dobytek a koně do toho vašeho družstva?“ argumentuje vehemenně hospodář. „Už tak mám gvůlivá dodávkám holé zadek, sotfá stačem uživiť rodinu. Tož nevím, proč chcete vzať žebrákovi aji ten poslední krajic chleba!“

„Považ, Jindřichu, že velikó véhodó je tadyktá mecha-nizace, trachtory, kombajny, s tém už nebude práca tak náročná! A zostane ti záhumenek, kráva gvůlivá mlíku, drůbež, prase si možeš vykrmiť... A už žádný dodávky! Ty tfojím fstupem přecházijó na družstvo,“ vypočítával přednosti družstevníka osvobozeného ode vši dřiny, soudě podle hlasu, kovoroľník-komunista Skácel.

Teprve na Národním výboru, kde se cítil pevnější v kramflecích, Jaroškovu otci přímo pohrozil: „Nemysli si, Indřichu, že dyž nési kulak, dyž si s tema deseti hektárama enem střední zemědělec, že ti fšcko pronde. Máš néstaršího kluka na jedenástiletce? Chce iť na vysokó? Tož si spočéte, že přednost budó měť děcka dělníků a družstevníků, a né sókromých sedláků nebo živnostníků! Třij néstarší kluk maturuje napřesrok,

né? Pré se učé dobře... Atož to máš fčíl nélepší možnost tu přihlášku do družstva podepsat! Tém by se fšcko vyřídilo, aji ty tvoje dlužný dodávky, nemáš jich moc, ale s pokutó by toho možná bylo víc než dost. A co dy by se tfoja matka rozhodla, že dá ty sfoje dva hektary po nebožčákovi, kerý obděláváš s tema tfojema osmi, do družstva sama? To by Ti potom zostalo málo pro

pětičlenó rodinu, dva koně, tři krávy, jalůvku a bččka, sviňu ze selatama a vepřem na zabijačku, pro štyřicet slípek, patnást kačen a nejaký huse. A dodávky porostó... Přeměslé, přeca nési hlópe chlap!“

V zimě otec podepsal a v červnu uspěl nejstarší syn v přijímačkách na univerzitu. Na začátku toho měsíce vyhlásili komunisti týdny předtím

popíranou „měnovou reformu“, kterou ožebračili každého, kdo měl našetřený nějaký peníz ve slamníku, ale i v kampeľičce. Otec dostal za svoji hotovost pár korun, takže rodině hrozilo, že se chleba bude muset péct zase doma. Jenže po válce rodiče dali pec rozbou-rat. Jediné úspory v obálce měl Jarošek: 306 Kčs (vesměs dvacetikorun), které odevzdal otci, bylo vyměněno

v poměru za pět starých jedna nová ve prospěch rodiny. Ostatní peníze, ať v hotovosti nebo ve spořitelnách, se vyměňovaly vesměs v poměru jedna ku padesáti.

První trinkgelt dostal Jaroš až po žních: modrou papírovou tříkorunu od tety Libušky! Ve dnech po měně se tak jako jiní – kluci i dospělí – byl několikrát podívat na splav, jak voda Rusavy nad ním i pod ním nese do Moravy, do okresního města, a dál do Dunaje bezcenné potištěné papírky

těch, kteří si spořili na stáří, pro případ nemoci nebo (ti nejdůvěřivější) na domek či vlastní byt. Jaroš měl v duchu ještě dlouho otci za zlé, že mu za našetřené tři stovky nevrátil ani jednu rublu podobnou papírovou korunu nové, nebývale tvrdé měny.

MILOSLAV ULIČNÝ

hispanista, překladatel, spisovatel a pedagog
čestný člen JTP

Ad: Soutěž o ceny

(ToP 132/2019, str. 13)

Otázka zněla: Co vidí a říkají členové realizačního týmu Dely Serrano a Andreas Weber? Z došlých odpovědí byly vylosovány:

Andreas: Bože, laureát si vzal trofej, už žádnou nemáme!

Dely: A od čeho máme Helenku Giordanovou? Vyrobit nám novou!

(Ota Karlas – 1. cena – roční členství v JTP zdarma).

Andreas: Kde se vůbec dozvím, co nového se děje v oblasti překladu a tlumočení?

Dely: Čti ToP, tam to všechno je!

(Leokard Rožeň – 2. cena – předplatné ToP /tlumočení-překlad/ na tři roky zdarma).

Andreas: Není ale ta JTP nějak příliš rozkročená?

Dely: Jak jsme ji založili, taková je i bude: pro všechny. A tak to má být.

(Přemysl Mastík – 3. cena – kniha dle vlastního výběru z nabídky na sekretariátu JTP)

Dále vyšlo (nebo vyjde)...

Velký učební česko-vietnamský slovník.

Díl 6, V-Ž / Quyet Tien Nguyen. 1. vyd. Praha: Nguyen Le Hoang – Osvěta, 2019. ISBN 978-80-906217-5-6.

Anglicko-český jezdecký slovník

/ Kristýna Šmídová. 1. vyd. Praha: powerprint, 2019. ISBN 978-80-7568-146-1.

Bibliografie české onomastiky 2015–2016.

1. vyd. Praha: Akademie věd České republiky. Ústav pro jazyk český, 2019. ISBN 978-80-88211-11-2.

Jak se tlumočilo a tlumočí v Namibii: přehled od dob koloniálních až po současnost

/ Jelizaveta Getta. 1. vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2019. ISBN 978-80-7308-918-4.

Dinosauři: kapesní atlas

/ Lucie Raškovová, Vladimír Socha. 1. vyd. Praha: Pleštilová Anna, 2019. ISBN 978-80-907162-7-8.

Atlas vyhubených živočichů / Radek Malý. Praha: Albatros, 2019. ISBN 978-80-00-05360-8. Kč 399,00.

Obrazový atlas akupunktury / Yu-Lin Lian, Chun-Yan Chen, Michael Hammes. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-0505-2.

Atlas svalů – anatomie. Pro studenty, fyzioterapeuty, sportovce, tanečníky, trenéry / John Sharkey, Chris Jarmey, přel. Kateřina Bradáčová. Praha: CPress, 2019. ISBN 978-80-264-2503-8. Kč 499,00.

Hrady a zámky Olomouckého kraje.

1. vyd. Olomouc: Olomoucký kraj, 2019. ISBN 978-80-7621-016-5.

100 stoletých mostů. 2. díl

/ Petr Vlček. 1. vyd. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2019. ISBN 978-80-88265-11-5. Kč 390,00.

Za sedmi divy světa

/ Vojtěch Zamarovský, Magdalena Moravová. Aktual. a dopl. vyd. Praha: Argo, 2019. ISBN 978-80-257-2460-6. Kč 777,00.

Příběh zapomenuté univerzity: Univerzita 17. listopadu (1961–1974) a její místo v československém vzdělávacím systému a společnosti

/ Marta Edith Holečková. 1. vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2019. ISBN 978-80-7308-921-4.

Academia, Praha 2019

O věrnosti překladu / František Štícha. ISBN 978-80-200-2944-7.

Brouci čeledi slunéčkovití (Coccinellidae) střední Evropy / Oldřich Nedvěd. 2. vyd. ISBN 978-80-200-3023-8.

Biografický slovník českých zemí. Han-Hau. 1. vyd. ISBN 978-80-7286-336-5 (Historický ústav AV ČR). ISBN 978-80-200-3021-4 (Academia).

Euromedia Group, Praha 2019

Věda v kostce. 1. vyd. 2019. ISBN 978-80-7617-649-2.

Hmyz. 1. vyd. ISBN 978-80-7617-677-5.

Motýli. 1. vyd. ISBN 978-80-7617-675-1.

Plané rostliny. 1. vyd. ISBN 978-80-7617-676-8.

Ptáci ve městě. 1. vyd. ISBN 978-80-7617-678-2.

Bitvy, které změnily svět / Philip Parker, R. G. Grant, An Humphreys. 1. vyd. ISBN 978-80-7617-708-6.

Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2018, 2019

Španělsko-český slovník Amerikanismů A-D / Jiří Černý a kol. 1. vyd. ISBN 978-80-244-5243-2.

Španělsko-český slovník Amerikanismů E-O / Jiří Černý a kol. 1. vyd. ISBN 978-80-244-5369-9.

Španělsko-český slovník Amerikanismů P-Z / Jiří Černý a kol. 1. vyd. ISBN 978-80-244-5370-5.

Slovník ruských neologismů / Ludmila Stěpanova, Mariia Dobrova. 1. vyd. ISBN 978-80-244-5362-0. Kč 290,00.

Kultura v procesu překladu / Eva Maria Hrdinová. 1. vyd. ISBN 978-80-244-5208-1. Kč 150,00.

Przekład literacki jako problem filologiczno-kulturowy (na podstawie analizy tłumaczen tekstów D. Maslowskiej, M. Witkovskiego i S. Shutego na język rosyjski) / Magdalena Verdugo Zakrzewska. 1. vyd. ISBN 978-80-244-5187-9.

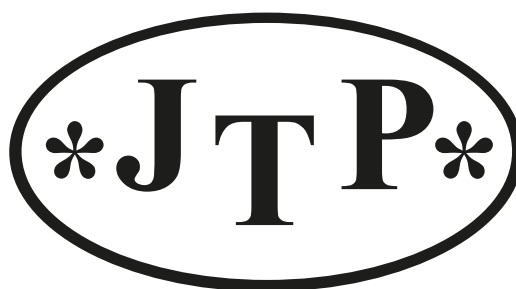
MGR. ALENA ŠOURKOVÁ
tlumočnice a překladatelka
místopředsdkyně JTP

NOVÝ FRANKOFONNÍ SLOVNÍK

Francouzské ministerstvo kultury oznámilo, že plánuje vytvořit nový digitální frankofonní slovník, který bude „kolektivní prací“ všech francouzsky mluvících regionů, což by zahrnovalo nejen bývalé africké kolonie, ale také Kanadu či Francouzskou Polynésii, přičemž v každé ze zemí vzniká v kombinaci s lokálními jazyky nová forma francouzštiny lišící se od formy kontinentální. Více informací [ZDE](#).

Odborná komunikácia v zjednotenej Európe

17.–18. októbra 2019, Banská Bystrica

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,
srdečne Vás pozývame na medzinárodnú konferenciu
„Odborná komunikácia v zjednotenej Európe“,
ktorá sa bude konať pri príležitosti Medzinárodného dňa
prekladu.

Cieľom konferencie je pracovné stretnutie odborníkov
zaoberajúcich sa teoretickými aj praktickými aspektmi
odbornej komunikácie vo viacjazyčnej spoločnosti.
Konferencia je zameraná na nasledovné vecné okruhy
profesionálnej komunikácie:

- preklad právnych textov,
- jazyk odbornej komunikácie (charakteristika
jazykových osobitostí odborného jazykového štýlu),
- terminológia a terminografia (tvorba a využívanie
terminologických elektronických slovníkov
a terminologických databáz),
- translatologické aspekty odborného textu a odbornej
komunikácie.

Prípravný výbor konferencie:

doc. PhDr. Alena Ďuricová, PhD., Katedra germanistiky
FF UMB Banská Bystrica,
PhDr. Eva Molnárová, PhD. Katedra germanistiky FF
UMB Banská Bystrica,
Mgr. Jana Štefaňáková, PhD., Katedra germanistiky FF
UMB Banská Bystrica;

garantka konferencie:

doc. PhDr. Alena Ďuricová, PhD., Katedra germanistiky
FF UMB Banská Bystrica

Rámcový program konferencie

17. októbra 2019

08.00–09.00	Prezentácia
09.00–09.10	Otvorenie konferencie
09.10–12.00	Prednášky v sekcii
12.00–12.30	Obed
12.30–14.45	Prednášky v sekcii
15.00–17.00	Terminologický seminár – rakúske rodinné právo (Mag. Pavlina Böhmová-Lössl)
18.00	Spoločenské posedenie

18. októbra 2019

09.00–12.00	Prednášky v sekcii
12.00–12.30	Diskusia, záver konferencie
12.30–13.00	Obed

Program bude aktuálne upravený podľa počtu
prednášajúcich.

Závazná prihláška

na medzinárodnú konferenciu

„Odborná komunikácia v zjednotenej Európe“,

Meno a priezvisko, tituly:

.....

Názov pracoviska:

.....

Adresa pracoviska:

.....

Tel.

.....

E-mail:

.....

Zúčastním sa na konferencii bez príspevku áno nie

Zúčastním sa na konferencii s príspevkom áno nie

Na prezentáciu príspevku prosím zabezpečiť:

datavideoprojektor s počítačom áno nie

datavideoprojektor bez počítača áno nie

iné: áno nie

Názov príspevku

.....

.....

Mám záujem o rezervovanie ubytovania v študentskom

domove 1 noc (10/12 €) áno nie

z 16. 10. na 17. 10. 2019 áno nie

z 17. 10. na 18. 10. 2019 áno nie

.....

podpis

Prihlášku pošlite do **25. 09. 2019** na adresu: Katedra germanistiky FF UMB, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika alebo elektronickou poštou na adresu: ff.kge@umb.sk, užitočné adresy: <http://www.ff.umb.sk>

Informácie

Prihláška + príspevky

- Závaznú prihlášku spolu s abstraktom v slovenskom resp. v českom jazyku je potrebné poslať **do 25. 9. 2019**.
- Rozsah abstraktu – maximálne 150 slov.
- **Príspevok je potrebné odovzdať pri prezentácii.**
- Na konferencii budú prezentované len príspevky odsúhlasené organizačným výborom.
- Publikované budú len príspevky odsúhlasené recenzentmi.

Rokovací jazyk

- slovenčina, čeština

Ubytovanie si hradí každý účastník konferencie z vlastných nákladov.

- Ubytovanie a stravovanie bude zabezpečené **v študentskom domove**, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica.

Konferenčný poplatok

- **45 € (účasť na konferencii)**
- študenti a zamestnanci FF UMB bez poplatku,
- členovia JTP, zamestnanci UMB **22 €**,
- zahŕňa náklady na registráciu, poštovné, tlač zborníka, občerstvenie, obed, večeru,
- je potrebné uhradiť **do 9. 10. 2019** na IBAN účet: SK75 8180 0000 0070 0009 5590, SWIFT: SPSRSKBA, variabilný symbol: 103372,
- **v prípade potreby vystavenia faktúry na zaplatenie konferenčného poplatku, prosíme uviesť v prihláške požadované údaje: meno a priezvisko platiaceho účastníka, názov inštitúcie, adresu inštitúcie, IČO.**

Kontaktná adresa

Filozofická fakulta UMB, Katedra germanistiky
Anna Ivínová
Tajovského 40
974 01 Banská Bystrica
Slovenská republika
Tel: 048 / 446 55 11, e-mail: ff.kge@umb.sk

ToP

(tlumočení-překlad)

Číslo 133 ročník XXX – 2019

podzim 2019

ToP (tlumočení-překlad)

Odborný bulletin Jednoty tlumočnicků
a překladatelů

Cena tohoto čísla 80 Kč

ISSN 1210-4159 (tištěná verze,
1990-2014)

ISSN 2336-8888 (elektronická verze
od 2015, platí i pro elektronický archiv
starších ročníků)

JTP je členem Mezinárodní federace
překladatelů FIT – Fédération
internationale des traducteurs,
organizace třídy „A“ uznané UNESCO.

šéfredaktor Petr Kautský

redakční rada Prof. PhDr. Ivana
Čeňková, CSc., Amalaine Diabová,
Katarzyna Filgasová, Ing. Miroslav
Herold, CSc., PhDr. Milan Hrdlička,
CSc., Mgr. Marie Kopecká, PhDr. Andrej
Rády, Barbora Stejskalová, PhDr. Tomáš
Svoboda, Ph.D., Mgr. Alena Šourková,
Mgr. Andreas Weber.

redakce

JTP – ToP, Senovážné nám. 23,

110 00 Praha 1.

Telefon: 224 142 517. 224 142 312.

E-mail: jtp@jtpunion.org

www.jtpunion.org

Facebook: [jtp@jtpunion.org](https://www.facebook.com/jtp@jtpunion.org)

předplatné 2019 v ČR 200 Kč, v zahraničí
10 eur.

Zdarma členům JTP, ASKOT a řádným
členům České komory tlumočnicků
znakového jazyka.

Bankovní účet: 2800245144/2010

BIC: FIOBCZPPXX

IBAN: CZ5020100000002800245144

Registrace MK ČR 6198 TS: 7B B1.

Čtvrtletník. Vychází jen ve formátu PDF.

Uzávěrka tohoto čísla 31. 8. 2019.

Vydala © Jednota tlumočnicků

a překladatelů, IČ CZ002505676.

Za obsah článků odpovídají autoři. Texty
neprošly jazykovou úpravou. Příspěvky
nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.
Příspěvky se nehonorují. Příspěvky
zde otištěné nesmí být reprodukovány
v žádné formě, ani elektronickým či
mechanickým způsobem, včetně systémů
pro ukládání a vyhledávání informací,
bez souhlasu držitelů copyrightu.
Citace z textů možno přetisknout pouze
s uvedením zdroje.

Volné kanceláře v centru Prahy

Nabízíme dlouhodobé i krátkodobé pronájmy
komerčních prostor, širokou škálu služeb a
příjemné prostředí uprostřed rušného města.

Můstek (A, B) - 8 min
Hlavní nádraží (C) - 6 min
Náměstí Republiky (B) - 5 min

Jindřišská - 2 min

www.smosk.cz

pronajmy@smosk.cz

FB: @smosk23

smos*k* CENTRUM

Senovážné náměstí 23
Praha 1 - Nové město, 110 00